

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 47 nummer 11

10 mei 2021

tweewekelijks blad

erkeningsnummer p706128

afgiftekantoor Leuven

PB-PP B-02817
BELGIË/NL - BELGIQUE

David vs. Goliath

REPORTAGE

Het 23-jarige
kloostermeisje

ARTIKEL

Gevangenen in
tijden van corona

INTERVIEW NOAM CHOMSKY

'Buitenlands beleid
van Biden is erger
dan van Trump'

Rectorverkiezingen	4-13	DOSSIER
De prof kan meelesen in de Collaboratechat	15	ONDERWIJS
Meer anti-Aziatisch racisme sinds corona	18-19	SOCIAAL
Reuzegom in Amerika?	22-23	INTERNATIONAAL
Gevangenissen in tijden van corona	24-26	STUDENT
Kunstenminor op komst	28-29	CULTUUR
Nieuwe hersensondes om neuronen te meten	35	ONDERZOEK

redactie

Daan Delespaul
hoofdredacteur
daan@veto.be

Jan Costers
redactiesecretaris
jan@veto.be

Tijs Keukeleire
redacteur onderwijs
tijs@veto.be

Emma Desmet
redacteur sociaal
emma@veto.be

Emiel Roothoof
redacteur internationaal
emieli@veto.be

Thomas Maes
redacteur student
thomas@veto.be

Joanna Wils
redacteur cultuur
joanna@veto.be

Sjerenó Cörvers
redacteur onderzoek
sjerenó@veto.be

Arne Van Lautem
eindredacteur
arne@veto.be

Cath Hermans
redacteur beeld
cath@veto.be

Lisa Thieren
redacteur beeld
lisa@veto.be

Benno Debals
verantwoordelijke KU Leuven
benno@veto.be

Elien D'hoore
verantwoordelijke groepsgevoel
elien@veto.be

Marie Coppens
verantwoordelijke evenementen
marie@veto.be

colofon

eindredactie Arne 'Een boterham met schuifkaas en 7 Duvels' Van Lautem, Joanna 'pastapasta' Wils, Mathilde 'kaaskoket' Dams, Daan 'KOFFIE' Delespaul, Thomas Maes, Tijs '200.000 zelftests voor het hoger onderwijs' Keukeleire, Emiel Roodhooft, Emma 'de volledige kaart' Desmet, Sjerenó Cörvers, Simen Verberckmoes, Ella Meyvisch, Marie Coppens, Jan 'Een dagschotel. En geef die mannen aan de toog ook iets!' Costers **vormgeving** Jan Costers **cover** Miette, Jan Costers **schrijvers** Simen Verberckmoes, Yarne Puts, Alex 'anderhalve meter bier' Vancoppenolle, Tijs Keukeleire, Lana Van den Heuvel, Wolf France, Bert Gouwy, Daan Delespaul, Ella 'Een cocktail van alle vaccin' Meyvisch, Anastasia 'Hock&Seltzer!!' Arnhold, Emma Desmet, Wolf France, Jolien 'ik vroeg gister 'sputwater met bruis', dus ja die' Vandoorne, Mikhail Efimenko, Arne Sonck, Jan Debaus, Lore Meesters, Lisa 'Een goei ice tea peach' De Witte, Joanna Wils, Jan Costers, Haïke 'Het nummer van de serveerster (of iets non-alcoholisch)' Delafontaine, Sjerenó Cörvers, Justin 'een koude fristi' Vandenbossche, Arno 'chocomelk' Faggio Del Giglio **illustratoren** Cath Hermans, Célia Delandmeter, Toon Schauwvlieghe, Celine Vandeweghe, Justine Lambrechts, Alma Schurmans, Ella Van Aken **fotografen** Miette, Jan Costers, Bavo Nys, Natalia Majchrzak, Kalina De Blauwe **KU Leuven** Benno 'Ne Ronny.' Debals, Cath Hermans

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze online redactievergadering op donderdag om 20u, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag 'Wat is je lievelingsdier?'

EDITORIAAL

'Tytgate' is misschien strategisch, maar daarom niet onbelangrijk

Een serene rectorcampagne werd vorige week opgeschud door berichtgeving rond plagiaat in de visietekst van Jan Tytgat. Een rechtstreekse aanval vanuit het kamp-Sels, zo reageerde de kandidaat-rector, die bovendien veraf staat van een inhoudelijk debat.

We moeten niet naïef zijn; dat deze aanklacht midden in de stemperiode pas opduikt heeft allicht de intentie gehad de kandidatuur van Tytgat te verzwakken. De vraag is of dat ook effectief ongedegrond is.

U mag gerust weten dat wij ons als redactie afvroegen of zulke personalia een plaats in onze berichtgeving moest krijgen. Maar dat een kandidaat-rector in zijn campagne een dusdanige inbreuk op de academische integriteit heeft gepleegd, is niet onbelangrijk.

Natuurlijk is het het inhoudelijke dat telt, maar zoals professor Tytgat zelf regelmatig stelt is een rector ook de spreekbuis voor de wetenschap. Binnen dat debat zijn de aantijgingen van plagiaat niet irrelevant – hoe kan een rector anders hard maken waarom een slordige bronvermelding van een student of professor niet door de beugel kan?

Dat een kandidaat-rector een dusdanige inbreuk op de academische integriteit heeft gepleegd, is toch niet onbelangrijk

Net daarom is het ook van belang dat deze klacht in de media komt en niet, zoals sommige leden van de universiteit beweren, door de kiescommissie moet worden behandeld. Dit is geen vorm van campagnefraude, maar een element dat vasthangt aan iemands kandidatuur. Het is aan de kiezer om te evalueren of deze feiten hun stem voor een welbepaald programma beïnvloeden.

Laat ons los daarvan de discussie ook niet uitbreiden naar de intentie van de melder. Een klokkenluider zou eigenlijk niet in vraag mogen gesteld worden om te spreken van een echt transparante academische cultuur. Een kandidaat-rector zou dat moeten weten.☺

Daan Delespaul is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door Cath Hermans

Ik heb je gemist.

'Er zal ongetwijfeld kritiek zijn op hoe ik werk en wie ik ben'

© Miette

'Four more years!', moet Sels hebben gedacht aan het begin van het nieuwe jaar. De huidige rector heeft naar eigen zeggen niet getwijfeld opnieuw op te komen. 'Ik heb nog veel plannen in mijn hoofd.'

door [Daan Delespaul](#), [Tijs Keukeleire](#) en [Simen Verberckmoes](#)

Sels' plannen gaan om een mentaal en financieel herstel na de covidpandemie, maar hij zet ook de deur op een kier voor basisfinanciering. De huidige rector hoopt zijn beleidstermijn verder te zetten met meer van het vertrouwde: activerend onderwijs, digitalisering en een universiteit die het label truly international draagt.

Sels' bestuursperiode, met een covidpandemie, een reuzegomcrisis en een al-dan-niet bezetting van het rectoraat was volgens de rector 'wellicht de meest hectische en de moeilijkste' ooit. Toch lijkt Sels nog steeds de favoriet op 11 mei.

Was u verrast door de kandidatuur van professor Tytgat?

Luc Sels: 'Nee. Hij heeft het zo vaak gezegd de voorbije jaren.'

Dus ook in gesprekken met u?

'Ik ga nu af op wat er in de media werd gezegd. Als ik bijvoorbeeld in de studio van ROB-tv zat, heb ik toch al tweemaal meegemaakt dat hij dan

met een stukje werd ingebracht om commentaar te geven op wat ik zei. Dat hoorde je dan ook wel vaak bij journalisten: "Uw toekomstige tegenkandidaat".'

U heeft lang getwijfeld om op te komen, toch?

'Nee, vanwaar komt dat verhaal? Ik ben wel iemand die heel sterk in voorwaarden of condities leeft. Mocht ik op een bepaald moment gevoeld hebben dat er geen draagvlak was voor een tweede termijn, dan zou ik daarover ook een grondige denkoefening hebben gedaan. Dat gevoel heb ik eigenlijk nooit gehad.'

'Waar ik wel naar heb gekeken, is hoe ver ik zou geraken in mijn Strategisch Plan. Dat is voor mij altijd een toetssteen geweest. Er liggen nog onwaarschijnlijk veel werven, en het boeiende van een campagne is dat die nu ook naar boven komen. Mensen uiten hun bezorgdheden en dat is leerrijk. Maar twijfel is er nooit geweest, daar was eigenlijk te veel steun voor.'

Zou u met de huidige bestuursploeg verdergaan?

'Er is een vicerector, Bart Raymaekers (*vicerector Humane Wetenschappen, red.*), die vervangen moet worden wegens emeritaat. Ik heb echt waar geen enkele naam in gedachten voor die functie, dat is werk voor na 11 mei.'

'Ik vind het goed dat er een tegenkandidaat is'

'Dat geldt ook voor de rest van het team. Jullie weten dat de cohesie binnen het team optimaal is. Ik denk vooral dat het werken met overlappende bevoegdheden heel goed werkt. Dat gezegd zijnde – en dat weten ze allemaal: ik heb niemand een continuering beloofd. Men weet dat, als ik verkozen word, ik aan zet ben na 11 mei en dat ik een team nodig heb dat bij het verkiezingsplan aansluit.'

Komt er opnieuw een bottom-upprocedure kijken bij de groepsvicerectoren?

'Mocht ik merken dat er binnen een groep geen draagvlak bestaat over een kandidaat, dan is dat een mogelijkheid. Die procedure van de vorige keer heeft eigenlijk heel veel inspanningen gevraagd en plaatste ons ook wat onder tijdsdruk. Ondertussen ken ik al die mensen al beter en kan je dat gesprek beter aangaan.'

'Er zal ongetwijfeld kritiek zijn op hoe ik werk en wie ik ben, dat is van alle tijden en daar kom ik niet onderuit. Maar ik denk wel dat iedereen mij kent als heel erg open. Al ben ik hier in alle eerlijkheid nog niet mee bezig, dat is voor na 11 mei.'

Er is wel wat debat over die vicerector personeel die uw tegenkandidaat voorstelt, hoe staat u daar zelf tegenover?

'Je hebt acht posities van vicerectoren die je kan vullen, dus je moet heel goed kijken wat je dan laat vallen. Ik zie telkens een verlies in andere domeinen. Alternatief is dat je het als tweede bevoegdheid geeft aan een vicerector. Dat wil ik gerust bekijken, omdat ik zelf met de twijfel zit waar ik als rector mijn eigen klemtoon leg: campussen of personeel. Die knoop zal ik doorhakken na 11 mei.'

Zijn er ergens punten uit Jan Tytgats programma waarvan u dacht: 'Was ik daar maar op gekomen'?

(*arzelt*) 'Ik ben niet echt de man om over het programma van een ander te spreken. Je zal mij ook niet snel betrappen op woorden van kritiek. Ik vind het goed dat er een tegenkandidaat is. Wat hij doet, is een diagnose scherp naar boven brengen. Of zijn oplossingen ook de juiste zijn, is een andere zaak.'

'Werkdruk, bijvoorbeeld, is al sinds ik werk aan de KU Leuven een probleem. Dat zeg ik niet om het weg te schuiven – het is goed dat het thema in zijn diagnose naar boven komt. Het helpt mij om te kijken wat er niet gebeurt is en waar er vooruitgang kan worden gemaakt.'

'Ook dat voorstel van een vicerector personeelsbeleid, bijvoorbeeld, dat opent wel de vraag naar welke bevoegdheden ik opneem. Zonder zijn stap in de ring zou ik die reflectie niet gemaakt hebben.'

U keek tijdens het Stura-debat wel regelmatig gek op bij enkele stellingen van professor Tytgat.

'Als ik hem hoor zeggen wat hij allemaal wil uitgeven, dan vraag ik me af met welk geld we dat gaan betalen. Hij verwijst zelf naar onze reserves. Je hoeft geen topexpert in bedrijfseconomie te zijn om te beseffen dat als je een reserve gaat inzetten voor recurrente kosten die elk jaar terugkomen, het niet lang zal duren vooraleer die reserve op is. En wat gaan we dan doen?'

'Waar hij ook niet bij stilstaat, is dat die reserve niet bij de universiteit zit, maar bij mij en bij alle professoren van de KU Leuven. Dat zijn de middelen die de universiteit in beheer heeft voor projectmaanden die er nog aankomen, dat gaat om weddes die nog betaald moeten worden de

komende jaren.'

'Ik zie nu een middelenbegroting voor volgend jaar die schommelt tussen zwart en rood; we zitten heel erg krap door ambitieuze plannen die geld kosten. Daar nog vanalles bovenop doen? Ik zie niet hoe je dat kan financieren.'

'Laat mij duidelijk zijn: werknemers verdienen wat Jan belooft wel. De vraag naar maaltijdcheques is heel legitiem. Ik zal de fietsvergoeding invoeren. Maar dat vind ik duurzame oplossingen. Als we alles invoeren wat hij aanhaalt, gaan we naar bedragen die we simpelweg niet kunnen behappen.'

'Ik ben een grote voorstander van basisfinanciering, ik denk dat iedereen dat ook wel weet'

'Ik wil geen kritiek geven, maar dat is een punt waar ik me zorgen over maak. Wat is het financiële plan en hoe doe je dat zonder de universiteit in een risicozone te brengen?'

En basisfinanciering. Bent u zelf een voorstander van dat idee?

'Ik ben een grote voorstander, ik denk dat iedereen dat ook wel weet. Er zijn alleen tientallen varianten van basisfinanciering mogelijk. Het is goed dat hij het thema zo scherp op tafel brengt, het help mij ook die zaak te bespoedigen. Maar het voorstel dat hij naar voren brengt, iedereen 50.000 euro, dat ga ik niet doen.'

'We moeten naar een verdere vorm van basisfinanciering gaan, dat zit ook in de planning. Alleen zijn we daar nu absoluut niet klaar voor, dat zegt de DOOM-werkgroep (*een universiteitsbrede werkgroep die basisfinanciering onderzoekt, red.*) ook. Wat DOOM zelf voorstelt is om te differentiëren tussen disciplines. In het voorstel van Tytgat verdwijnt dat helemaal. De kostprijsverschillen tussen disciplines zijn gigantisch; je kan je al voorstellen wat dat debat gaat geven. Dat probleem even omzeilen door iedereen 50.000 euro te geven vind ik net iets te gemakkelijk.'

Een soort middenweg dus?

'Dat heeft ook te maken met specifieke categorieën medewerkers en hun eigen toekomst. Je krijgt bijvoorbeeld geen postdoctoraal mandaat gefinancierd met 50.000 euro. Die afweging moeten we categorie per categorie maken. Als we iedereen 50.000 euro geven, dan komen we niet toe met de middelen die we hebben, tenzij we alles schrappen. Dat vind ik nu eens echt een debat waard dat net iets meer tijd vraagt dan drie weken verkiezingscampagne.'

U blijft in uw programma opnieuw stil over cultuur. Waarom?

'Ik vind dat eigenlijk niet waar, er is een volledig hoofdstuk met realisaties rond cultuurbeleid en -beleving in mijn programma. De cultuurkaart staat in mei ook op de agenda, met wat vertraging door de pandemie. We gaan de kaart beschikbaar

maken voor KU Leuven-studenten aan alle campussen, en we plannen het aanbod op die campussen ook uit te breiden.'

'De vraag is of dat gratis moet zijn. Ik heb het toch wel gehad met dat woord: gratis bestaat niet. Gratis betekent dat je het op rekening moet nemen van een begroting. Dat komt dan bij studentenvoorzieningen en daar zitten we nu al met 62% middelen die we extra inpompen vanuit de universiteit. Gaan we dat nog verhogen? Het klinkt erg aantrekkelijk en zodra de middelen er zijn, wil ik dat zeker bespreken, maar dat moet voortdurend worden afgewogen met andere investeringen die je doet.'

Een intern rapport van Metaforum uit 2013 beloofde nog een koolstofvrije universiteit tegen 2030. U legt het doel nu meteen 20 jaar verder, in 2050. Is dat niet te weinig ambitieus?

'Ik vind die data bij momenten ... (aarzelt) een beetje een loze discussie, omdat we de technologie van over tien jaar nu niet kennen. Dus als dat op een bepaald moment 2040 kan worden, dan ben ik graag bereid om dat te doen. Voor alle duidelijkheid: onze duurzaamheidsraad is het eens met 2050 als datum en daar zitten de experts. Maar het volledig koolstofvrij maken van de universiteit, dat gaat ver hoor.'

De Europese Commissie stelt voor heel Europa 2050 voor. Moet een toonaangevende universiteit daar niet onder mikken?

'Ik wil ons spectaculaire tempo aanhouden. We zitten nu op 60% reductie van CO₂-uitstoot sinds 2006, ondanks een onwaarschijnlijk tempo in nieuwbouw. We zetten nu al onze nieuwe gebouwen volledig fossielvrij. Qua zonnepanelen hebben wij het equivalent van 240 gezinnen op jaarbasis.'

'Ik heb nu 2050 opgenomen in het plan omdat dat realistisch is. Maar pin me niet vast op die datum. Als het sneller kan, dan zal het sneller gaan. Maar onderschat dat ook niet: wij investeren nu bijvoorbeeld een half miljoen euro per jaar in de vervanging van enkel glas door dubbel glas. Aan dat tempo zijn we nog elf tot twaalf jaar bezig voordat al het enkel glas is vervangen. Dat geeft aan hoe groot de uitdaging is.'

Uw vorige bestuursperiode werd sterk gekenmerkt door onderwijsdiscussies, met meteen de academische kalender en daarna de mijlpaal. Staat een volgende termijn in het teken van onderzoeksbeleid?

'Nee, de thema's zullen allemaal in hetzelfde evenwicht aan bod blijven komen. Onderwijsbeleid zal zeker even prominent op de agenda blijven staan. We hebben een instellingsreview bij wijze van spreken overmorgen. En door de pandemie hebben we heel wat lessen te leren voor het onderwijs van de toekomst.'

'Nu zijn onze studenten en docenten, maar ook ik niet toe aan een nieuwe onderwijshervorming. Dat is een andere insteek. We moeten nu de rust gebruiken om stappen vooruit te zetten op het vlak van activerend onderwijs. We hebben nu met

de mijlpaal een model dat we rustig moeten evalueren voor we volgende stappen zetten.'

'Waar ik de grootste versnelling in zie, zijn de studentenvoorzieningen, eerder dan onderwijs- en onderzoeksbeleid. Omdat we daar met dertien campussen met een enorme uitdaging zitten. Dat is het thema waar ik mijn schouders onder wil zetten.'

Uw voorbije vier jaar kenden een aantal communicatieproblemen, denk aan de open brief over peuter Mawda of de vreemde passage in het kernenergie debat, of zelfs breder, de communicatie in de zaak-Reuzegom. Ziet u zichzelf als een goede communicator?

'Dat is een heel faire vraag. Als ik kijk naar de huidige situatie, denk ik van wel. Dat is iets waarin je moet groeien. Ik ben daar nu mee in het reine, maar er zijn momenten geweest waarop elke communicatie – hoe ik ze ook gebracht zou hebben – tot controverses zou geleid hebben omdat het heel controversiële thema's waren. Op dat moment zwijgen, zou heel pijnlijk zijn geweest.'

'Je mag ook niet onderschatten over hoeveel verschillende thema's je moet kunnen communiceren. Maar daar groei je in. Ik vind dat dat nu beter in elkaar zit dan vier jaar geleden. Toen zou ik heel snel zelf gecommuniceerd hebben, terwijl ik nu het geduld heb om eerst even af te toetsen bij anderen.'

'Mijn ambitie was vooral om zelf wat minder als tafelspringer de media-aandacht op te eisen, en meer de universiteit aan het woord te laten. En als je kijkt naar de aanwezigheid van de KU Leuven in de pers, in vergelijking met de vorige termijn, dan zie je een duidelijke evolutie. We staan er meer in de breedte, dat vind ik belangrijk.'

'Ik denk dat iedereen erkent dat de lat qua communicatie heel hoog lag voor deze rector in deze termijn. Deze beleidstermijn is wellicht de meest hectische en de moeilijkste geweest.'

© Miette

Er is wel wat kritiek over de lange mails.

(fel) 'Is dat nu de basis waarop we een rector gaan verkiezen? Op basis van een mail van een pagina of een van drie pagina's? Is dat nu echt de toekomst van de KU Leuven?'

Ik heb heel veel positieve reacties gekregen op mijn mails. Ik moet zeggen dat ik ook niet weet hoe ik dit jaar zou zijn doorgekomen als student. Dit moet loodzwaar zijn in de jaren van je leven waarin je de vrijheid echt ontdekt. De opoffering voor de volksgezondheid die het hoger onderwijs heeft gebracht, is gigantisch.'

'In mijn communicatie heb ik vooral geprobeerd duiding te geven bij beslissingen, en dat kan je niet doen in twee zinnen. Maar ik doe tegenwoordig wel mijn best om het korter te houden. (lacht) Ik denk dat ik ook best wel een vlotte pen heb. En ik sta erop om alles zelf te schrijven. Dus ik moet ook de verantwoordelijkheid ervoor opnemen.'

U klopt zichzelf vaak op de borst over de vidaanpak van de KU Leuven. Welke fouten wilt u zelf toegeven?

'Op de borst kloppen, met die uitdrukking heb ik het moeilijk. Als ik zeg dat we het goed hebben aangepakt, doet dat eigenlijk niet langer ter zake, want het is kommer en kwel in de beleving van eenieder. Wat ik niet wil zeggen is dat we geen probleem hebben omdat we het goed hebben aangepakt. Integendeel, we hebben op het vlak van mentaal welbevinden een even groot probleem als alle vele anderen en iedereen is gewoon op.'

'Maar je moet de succesvolle aanpak van deze crisis bij herhaling communiceren omdat je zo een psychologisch gevoel van veiligheid creëert. Dat heb je nodig om het personeel aan te zetten om het contactonderwijs te organiseren en om studenten aan te zetten om de kansen te grijpen die ze krijgen.'

'Ik ben wel heel trots op onze aanpak. Dat was een tour de force, op deze verdieping ontwikkeld en in goede handen van onze diensten, faculteiten en departementen. Zij hebben mirakels verricht. De kostprijs van de testsite in de Zeelstraat is gigantisch, maar dat was wel de juiste keuze. Dit is op dit moment de meest performante contacttracing van België. Ik vind het nog altijd niet kunnen dat dat model niet overal geïmplementeerd is. Ik vind dat schuldig verzuim.'

Tijdens de vorige campagne was uw opingschot dat de KU Leuven 'te arrogant' was geworden. In dit nieuwe plan maakt u zich geen zorgen over gevoeligheden van collega-universiteiten, denk bijvoorbeeld aan de term 'KU Leuven campus Gent' of de nieuwe campus in Antwerpen. Dreigt u niet uw werk van de voorbije jaren in de Vliet ongedaan te maken?

'Integendeel. De vijf rectoren zijn het erover eens dat deze groep van vijf moet samenblijven. De collegialiteit is ongelooflijk sterk. Tegelijkertijd weet je dat je de grootste speler bent en dat iedereen je taart aanvalt. Ik kijk vooral naar wat we samen gerealiseerd hebben. Ik kan mij geen enkel dossier herinneren waarin we niet tot een

vergelijk zijn gekomen. Die sfeer bepaalt ook de impact op de politiek.'

'Wat betreft de campus in Antwerpen: dat was op voorhand met Herman Van Goethem en Bart De Wever doorgesproken. Maar Herman kan niet anders dan in de pers te zeggen dat dat niet fijn is voor de UA. Hij kan niet anders ten aanzien van zijn eigen collega's, maar dat geldt ook voor mij: ik moet denken aan de belangen van onze medewerkers en studenten in Antwerpen.'

'Hier, in deze parel van een studentenstad, naar online onderwijs gaan? Dat zou wel heel erg zonde zijn'

'Er zal ook altijd een gezonde concurrentie bestaan tussen mezelf en Rik Van de Walle, maar we lachen daar vooral veel om. Ik denk dat er veel nijd is en zal blijven voor de gigantische groei en ambitie van de KU Leuven. Tegelijkertijd is er ook veel erkentelijkheid voor wat ik de afgelopen jaren heb gedaan voor de vijf universiteiten samen.'

De universiteit zette grote stappen inzake digitalisering. Wat doen we daarmee na de pandemie?

'Die digitalisering blijft heel hoog op de agenda staan, maar ik wil absoluut terug naar contactonderwijs in onze auditoria. Dat sociaal contact is cruciaal.'

'Mijn excuses voor alle andere campussen die me even nauw aan het hart liggen. Maar hier, in deze parel van een studentenstad, een van de mooiste van Europa, naar online onderwijs gaan? Dat zou wel heel erg zonde zijn. Dat studentenleven moeten we terugbrengen, en daar hoort contactonderwijs bij. Maar we houden de digitale tools ter beschikking van de docenten om dat contactonderwijs verder te versterken. Dat kan meer activerend onderwijs meebrengen.'

Wat staat er op uw agenda voor 12 mei?

(kijkt in zijn agenda) 'Ik ben benieuwd of ze mij gespaard hebben die dag. Beleggingscomité van de KU Leuven en daarna raad van bestuur bij de VLHUR. De namiddag is momenteel nog vrij.'

En als u niet wordt verkozen?

'Dan doe ik dat ook allemaal. Maar met een bitter gevoel, dat geef ik toe. Ik zal ook in dat geval tot 31 juli dit mandaat blijven doen, en de nieuwe rector betrekken bij het beleid vanaf 12 mei zodat die ingewerkt geraakt. Zo zit ik in elkaar. Maar ik hoop dit mandaat te kunnen voortzetten. Ik heb nog veel plannen in mijn hoofd. ☺

Dit interview werd afgenomen op donderdag 29 april.

kandidaat-rector Jan Tytgat interview

'Het zou getuigen van naïviteit als ik dat hier alleen doe'

Geen enkele 'gewone' professor won ooit een rectorverkiezing. Toxicoloog Jan Tytgat hoopt daar dinsdag verandering in te brengen. 'Dit is geen bevlieging.'

door Daan Delespaul en Tijs Keukeleire

Een foto in labo's zit er voor vandaag niet in. Jan Tytgat wil aantonen dat hij een kandidaat voor alle groepen van de KU Leuven is. Zelfs de laboflesjes in de boekenkast moeten het ongetuigen. Vanop de negende verdieping van het faculteitsgebouw Farmaceutische Wetenschappen heeft de toxicoloog een goed en kritisch zicht op de Leuvense binnenstad.

Tytgat is de enige kandidaat die mogelijk zittend rector Luc Sels een tweede termijn in de weg legt. Als 'alternatieve kandidaat' profileert hij zich vooral op het thema van vertrouwen, met als exponent een uitgebreide basisfinanciering. 'U zal van mij geen 190 pagina's manifest krijgen. Hoe langer dat die lijst is, hoe minder geloofwaardig het wordt.'

Een simpele opener: hoeveel uren slaapt een kandidaat-rector gemiddeld?

Jan Tytgat: 'Laat ons zeggen, zes uur. Volgende, want slaap is belangrijk. Ik denk dat ik er ook niet zo vermoeid uitzie.'

Is het moeilijker om als gewone professor op te komen als rector?

'Het frappeert me dat veel mensen mij proficiat wenssen voor mijn moed en durf. Want inderdaad, je kandidaatstellen als gewone professor vergt opoffering. Je komt uit je vertrouwde wereld. Het is effectief een uitdaging, maar ook geen bevlieging. Ik heb daar echt lang en grondig over nagedacht.'

'Ik zie ook voordelen aan mijn positie, want ik kan vertrekken vanuit twintig jaar ervaring in de "periferie". Dan heb je toch het voordeel van voeling met studenten, postdocs, doctorandi en personeel. Ik meen dat als je heel lang in het beleid zit, je die voeling verliest.'

Soms wordt uw kandidatuur als populistisch omschreven. Hoe ziet u dat zelf?

'Dat is me nog niet ter ore gekomen. Ik zou dat onterecht vinden, omdat ik toch echt probeer mijn kandidatuur gedragen te houden. Ik vind dat dat nodig is in zo'n technische rectorverkiezing.'

'Sta mij toe te corrigeren wat Luc Sels in De Standaard heeft gezegd. 50.000 voor elke prof, dat heb ik nooit beloofd'

'Als mensen mij populistisch vinden, dan zie ik daar wel een verklaring in dat ik heel concreet ben. Ik heb een duidelijk engagement met betrekking tot het UZ Leuven en de herindeling van het academiejaar, maar ook de basisfinanciering. Naar het technisch personeel zeg ik: marktconforme arbeidsvoorwaarden en ik vul die in. Dat is

niet strooien met geld of met cadeautjes. Ik benadruk dat het berekende plannen zijn, en geen loze beloftes.'

Sels had het op het studentendebat nochtans meermaals over uw 'geldpers': 50.000 euro per prof voor basisfinanciering, investeringen in studentenvoorzieningen, parafiscale voordelen voor personeel. Waar haalt u dat geld vandaan?

'Sta mij toe te corrigeren wat Luc Sels in De Standaard heeft gezegd. 50.000 voor elke prof spreek ik formeel tegen, dat heb ik nooit beloofd. Ik vind dat desinformatie. Die cijfers zijn trouwens niet mijn berekeningen, maar de cijfers van DOOM (een werkgroep binnen de KU Leuven, red.).'

'De cijfers per ZAP'er zijn nog te bediscussiëren, want dat hangt ervan af welke financiering je mee in de enveloppe steekt om egalitair te verdelen. De DOOM spreekt ook over verschillende bedragen – voor collega's in W&T gaan ze tot 70.000 per jaar. Daar focus ik mij niet op. Ik heb naar professoren toe maar een simpel engagement: basisfinanciering. Over de modaliteiten sta ik open.'

(Het verkiezingsprogramma van Jan Tytgat stelt dat 'aan elk ZAP per academiejaar ong. 40.000 à 50.000 EUR kan gegeven worden, zonder aan budgetoverschrijding te doen, ongeacht de groep waartoe de betrokken ZAP behoort, incl. UZ Gasthuisberg', red.)

Luc Sels maakt in zijn programma een schatting van slechts 32.000 tot 40.000 euro per professor. Is dat ook waar u zou landen?

'Nee, ik kom gemiddeld aan 45.000 euro.'

Is dit te verenigen met de Vlaamse wetgeving?

'Dat is een goede vraag. Ja, er is een besluit van de Vlaamse regering uit 2012 dat twee modaliteiten voor basisfinanciering bepaalt die men mag kiezen. De tweede past perfect in mijn voorstel: je mag, voor twee tot vijf jaar, ZAP'ers een bedrag toekennen van 45.000 euro.'

U heeft zelf nog geen beleidservaring. Ziet u dat als een nadeel?

'Ik heb geen beleidservaring, maar kijk eens naar de VUB en de UAntwerpen. Daar heb je twee rectoren zonder beleidservaring, Caroline Pauwels en Herman Van Goethem (*Pauwels was voorheen directeur van een 70-koppig onderzoekscentrum en vakgroepvoorzitter, Van Goethem was vicedecaan en departementsvoorzitter, red.*), zijn al een tweede keer rector geworden.'

'Internationaal gezien kan je zelfs Barack Obama citeren. Hij had weinig of geen ervaring en veel mensen percipiëren hem toch als een goede president. Dus dan zeg ik: welke garantie biedt beleidservaring? De huidige rector is acht jaar decaan geweest en vier jaar rector. Maar de Teverdenheidsmonitor van het personeel – van zij die het beleid uitvoeren – staat voor veel aspecten in het rood. Ik zou zo geen gelukkige rector zijn.'

'Geef mij een kans, zeker in de pandemie. Ik citeer Churchill: *never waste a good crisis*. We moeten er het beste van maken, met nieuwe en dappere bestuurders die aandacht besteden aan nieuwe

Heeft u een team waardoor u zich laat adviseren? En ligt dat dicht bij de bestuursploeg van Torfs?

'Ik vind jullie vraag heel logisch, en die komt steeds meer naar boven. Het zou echt getuigen van zeer grote naïviteit als ik dat hier alleen doe. Ik heb uiteraard een team, niet alleen ZAP'ers, maar ook doctorandi, post-doctorandi en ATP'ers, die mij dagelijks bijstaan. Dat kan ik bevestigen.'

Kan u namen noemen?

'Ik heb uiteraard contact met mensen die ervaring hebben. Maar ik zeg: ik heb vertrouwen in u. Heb dan ook vertrouwen in mij. Als ik verkozen word op 11 mei zal ik snel de namen van het team bekend maken.'

Gaat u dan ook voor een genderparitaire bestuursploeg?

'Uiteraard. Dat is geen discussie meer, dat is een evidentie vandaag.'

De vicerectoren staan nu meer in de schaduw van Luc Sels zelf. Zou u meer decentraal werken?

'Als je kan vertrouwen op de expertise van je collega's, moet je niet noodzakelijk voor alles als rector de woordvoerder zijn. Bijvoorbeeld al de mails over de pandemie: je moet je eens afvragen of dat wel de taak is van een rector. Je hebt toch een vicerector Studentenbeleid? Zijn er geen belangrijke lopende zaken voor de rector om in de hand te nemen? Sels laat, als je het mij vraagt, te weinig het forum voor de vicerectoren.'

Dat is over communicatie, maar dan in beleidszaken: Torfs liet veel beleid over aan zijn vicerectoren. Waar wilt u naartoe?

'Als ik concreet ben: ik land daar tussenin. Dat gaat een *blended* formule zijn.'

Vier jaar geleden kondigde u uw kandidatuur min of meer aan naar aanleiding van een conflict binnen uw onderzoeksgroep. Is er nog steeds een verband met uw kandidatuur?

'Nee, helemaal niet. Ik wil dat toelichten: het toont aan dat ik niet zomaar een jaknikker ben. Ik ben geïnteresseerd ind beleid en het goed functioneren van mijn departement, en heb de afgelopen jaren dan ook regelmatig kritische vragen gesteld op departementsraden. Dan kan je begrijpen dat een decaan of een departementsvoorzitter dat niet altijd leuk vindt.'

'Komt daarbij dat ik regelmatig in de media kom. En in Vlaanderen weet u: je steekt je kop boven het maaiveld en dat kan al wel eens aanleiding geven tot jaloezie. Belangrijk is nu dat die periode achter ons ligt. En het toont aan dat je als volwassen mensen verschillende meningen moet en kan bijleggen.'

Is de financiële situatie met uw dienst intussen verbeterd?

'Ja, maar de moeilijkheid om aan middelen te geraken blijft. Daarom pleit ik ook voor basisfinanciering. Dat geldt ook voor mij. Ik denk dat ik

fier mag zijn op mijn *track record*, en toch is het voor mij nog steeds even moeilijk om aan financiering te geraken. Ik ervaar die noodkreet van collega's ook, vandaar komt ook mijn motivatie.'

Qua internationale instroom zegt u in uw plan te streven naar kwaliteit boven kwantiteit: minder studenten, meer kwaliteit. Hoe plant u die topstudenten aan te trekken?

'Sta me toe dat te corrigeren: je mag het nooit zwart-wit zien. Ik weet dat de huidige rector vooral heeft ingezet op kwantiteit. Maar als we als gastheer de inkomende studenten niet eens adequaat kunnen huisvesten – denk aan de kotcontainers – is dat toch niet goed.'

'Was ik tijdens de zaak-Reuzegom rector geweest, had ik het anders aangepakt'

'Dan zou ik de balans een klein beetje verder naar de kwaliteit willen verleggen, omdat de meerwaarde van die buitenlandse studenten zo hoger zal zijn. Af en toe merk je dat een Erasmusstudent bij een examen nauwelijks Engels kan. Statistisch gezien hebben internationale studenten ook een kleinere slaagkans. Je kan je dan echt wel de vraag stellen waarom we dat als KU Leuven doen. Waar is voor ons de meerwaarde? Je moet dat durven zeggen.'

En concreet: waar vinden we die topstudenten?

'Je kan dat doen via onze Dienst Internationalisering en de Raad voor Internationaal Beleid, door bijvoorbeeld in de eerste plaats de associaties die we nu hebben, te blijven ondersteunen. Als we dan nieuwe partners toelaten moeten we hen ook goed durven bekijken: hoe scoren zij, wat is hun beleid... En als we daar een klik mee vinden, kunnen we beslissen ermee verder te gaan.'

U zegt zelf dat de mijlpaal ondemocratisch is ingevoerd. Is dat een reden om hem af te voeren?

'De mijlpaal is in de Academische Raad gestemd. Dus *factum est*: ik kan daar niets meer aan veranderen. En voor alle duidelijkheid: ik ben er niet a priori tegen. Als de studenten mij zeggen dat het systeem finaal een stap in de goede richting is, dan ben ik mee. Maar als het nieuwe systeem geen meerwaarde is, moet een nieuw aangestelde rector de mogelijkheid hebben om dat terug in vraag durven stellen.'

Wat is uw visie over die studievoortgangsmaatregelen uit het Vlaamse regeerakkoord?

'Daar kan ik zeker leven met de visie van de huidige rector. Niet alles moet slecht zijn.'

Een van uw speerpunten betreft het herstel van 'het morele kompas' en de 'voortrekkersrol' van de KU Leuven in het maatschappelijk debat. Zijn we die de laatste vier jaar verloren?

'Ja, sta mij toe te stellen dat dat effectief de laatste vier jaar achteruit is gegaan. De kern van de zaak en ook de ambitie om op te komen is een engagement: voor een andere universiteit, met meer samenwerking, minder competitie, meer vertrouwen en meer tevredenheid. Vertrouwen uitspreken zorgt voor zelfvertrouwen; dat verlegt grenzen bij mensen.'

'Ik ben geen kandidaat-rector die zegt: "Ik heb twintig realisaties bereikt, ik ga 25 engagementen bieden." Zo ben ik niet, ik heb maar één basisenagement op basis van het vertrouwen waar ik net over vertelde. U zal van mij ook geen 190 pagina's manifest krijgen, want het komt er bij mij niet op aan om hokjes af te vinken en mijn realisaties aan te geven. Hoe langer dat die lijst is, hoe minder geloofwaardig het wordt.'

Bij dat 'morele kompas' denken we wel meteen aan de zaak-Reuzegom. Heeft dat de KU Leuven een imago probleem opgeleverd?

'Dat is een heel delicaat dossier. Ik heb me ook steeds voorgenomen dat niet in de campagne te gebruiken. Maar als u de vraag stelt, wil ik ze ook niet uit de weg gaan. Wij zijn wetenschappers, we moeten kijken naar de feiten. En een feit is dat internationaal de naam en faam van de KU Leuven inzake diversiteit in zwaar water is gekomen.'

'Ik heb alle medeleven voor de familie en de nabestaanden. Ik had ook niet in de schoenen willen staan van de huidige rector. Dat er imagoschade is, dat kan je echt niet ontkennen, en dan meen ik in alle sereniteit dat de KU Leuven beter had kunnen reageren.'

Had die zaak moeten leiden tot conclusies aan de top? Had de rector zijn ontslag moeten aanbieden?

'Het is niet aan mij om een motie van wantrouwen in te dienen. Ik kan alleen, nogmaals in alle sereniteit, zeggen dat de feiten gebeurd zijn zoals ze gebeurd zijn. De KU Leuven verdiende wel beter. Was ik toen rector geweest, had ik het anders aangepakt.'

Hoe zou u dat imago probleem aanpakken?

'Door diversiteit zichtbaarder te maken, zodat het niet enkel bij teksten in werkgroepen blijft. De huidige rector heeft veel "verwerkgroep". Dat is goed voor complexe dossiers, maar werkgroepen mogen geen finaliteit op zich worden. Dat geeft blijk van slecht bestuur. Men zegt: "Ik weet ervan, maar ik ga het voor mij uit duwen." Zo'n rector wil ik niet zijn.'

'Kortom: er mag een werkgroep zijn, maar met een houdbaarheidsdatum. Zodat je op het einde ook iets met die conclusie kan doen. Als je daarover voldoende communiceert, dan denk ik dat de KU Leuven qua diversiteit beter kan doen.'

Wilt u die rol zelf opnemen, bijvoorbeeld in de media?

'Absoluut, onder meer ook om dat moreel leiderschap te herwinnen. Ik wil niet elke dag of week in de studio's zitten. Is het echter om een maatschappelijk belangrijke positie in te nemen, vind ik dat een rector als woordvoerder moet op-

treden. Alle andere, meer specifieke domeinen moet je overlaten aan de experts. Daar moet een rector niet tussenkomen.'

Hebt u het idee dat uw kandidatuur bepaalde plannen van de rector heeft kunnen bijsturen?

'Ik denk het wel. Wat de verkiezingsuitslag ook zal zijn op 11 mei, we hebben allemaal het beste voor met de KU Leuven, dat is evident. Als er dan bepaalde plannen van mij worden meegenomen, ben ik moreel gezien blij. Dan heeft het toch tot iets gediend.'

Wordt u bijvoorbeeld warm van wat de rector zegt over basisfinanciering, toch wel 'uw' thema?

'Dat vond ik teleurstellend: het is een beetje koud en warm blazen. In *Veto* verscheen exact vier jaar geleden een open brief waar 371 academici voor basisfinanciering pleiten. Intussen hebben 600 academici dat ondertekend.'

'Weet u, en dat is voor mij een saillant detail, dat drie van de huidige vicerectoren, waaronder de huidige vicerector Onderzoeksbeleid, die brief hebben ondertekend? Is dat niet cynisch?'

'Als er dan bepaalde plannen van mij worden meegenomen, ben ik moreel gezien blij. Dan heeft het toch tot iets gediend'

'Dat noem ik doen alsof je neus bloedt. Ik kom op met uitgebreide basisfinanciering; ik ben tenminste klaar en duidelijk. Sels pakt in zijn programma uit met twintig realisaties. Wel, ik kan enkel zeggen: wees kritisch.'

'Weet ook dat als je op collega Sels zou stemmen, hij geen verantwoording meer moet afleggen omdat je niet voor een derde termijn kan gaan. Je geeft eigenlijk *carte blanche*. Als je dan ziet dat de voorbije jaren verschillende speerpunten niet gerealiseerd zijn en zijn eigen vicerectoren koud en warm blazen over basisfinanciering, dan vraag ik me af wat we de komende vier jaar nog mogen verwachten.'

Wat staat er op de agenda op 12 mei?

'Als ik mij niet vergis heb ik gewoon les. U moet weten, dit is geen gemakkelijke taak, ik heb ook nog lessenblokken die lopen, naast mijn dienstverlening en onderzoek. Ik hoop dus dat de mensen toch wat appreciatie kunnen opbrengen voor deze opdracht.'

Dus ook als u wint staat u daags nadien voor de aula?

'Ja, dat is toch een basisopdracht voor ons?'

Dit interview werd afgenomen op woensdag 28 april.

Luc Sels, recht op zijn doel af

Luc Sels staat al jaren bekend als beleidsman. Hij maakt zeker tijd voor overleg, maar in de eerste plaats om de ander te overtuigen. Een blik op de bestuursstijl van de KU Leuven-rector.

door **Tijs Keukeleire**

Als Luc Sels voor iets bekend staat, is het wel zijn dossierkennis. Hij laat er zijn slaap voor om zich in alle documenten in te lezen – ook die van zijn eigen vicerectoren. Duidt dat op een gebrek aan vertrouwen? Zo wil alvast niemand het gezegd hebben. 'Je hebt heel vaak dossiers die aan elkaar hangen. Het is dan goed dat alles samenkomt bij een persoon', vindt Wilfried Lemahieu, vier jaar zijn vicedecaan Onderwijs aan de economiefaculteit.

Toch valt het niet te ontkennen dat Sels graag zelf de touwtjes in handen neemt. Bijvoorbeeld bij de uitwerking van het mijlpaaldossier: daar zat Sels – naast zijn eigen vicerector Onderwijsbeleid – in een werkgroep die advies uitbracht aan de Onderwijsraad, die dan weer een adviesraad is van de Academische Raad – een orgaan dat Sels zelf voorziet.

Lange werkdagen

Sels' harde werk maakt van hem een van de productiefste mensen aan de universiteit. 'Dat is ongetwijfeld zo, hoewel Koen Debackere (*voormalig algemeen beheerder, red.*) zeker bij hem in de buurt komt', denkt Lemahieu. Dat is ook nodig, want Sels staat er bijvoorbeeld op om communicatie helemaal zelf te schrijven: dat geldt voor zijn grote mails, maar ook voor zijn 191 pagina's tellende verkiezingsprogramma.

'Ik vind dat vooral een sterkte, maar soms ook een zwakte, omdat hij dan te veel naar zich toetrekt', zegt campusdecaan Maddy Janssens, die samen met hem in zijn onderzoeksgroep zat. 'Hoe dan ook heb ik zoiets liever te veel, dan te weinig.'

'Hij had soms wel graag de controle', herinnert Marijke Verbruggen, een oud-doctoraatsstudent van Sels, zich. Ze had een belangrijk bedrijfscontact voor haar doctoraat. 'Hij wou dat graag zelf onderhouden, maar hij had het heel druk. Ik heb toen elke week aan zijn bureau gestaan om te vragen of hij al tijd had gehad – tot hij het me uiteindelijk toch zelf liet doen (*lacht*).'

Zo zal het zijn

Van Sels wordt gezegd dat hij op het inhoudelijke speelt, zonder politieke spelletjes. Maar niet iedereen gaat akkoord: 'Sels heeft een eigen visie die hij zal proberen te realiseren', stelt een insider. 'Hij zal dat desnoods doen via de wandelgangen en buiten de discussies. Waar de discussie uiteindelijk uitkomt, is door hem bepaald.'

Iedereen in Sels' omgeving is het erover eens dat wanneer jij A zegt en hij B, hij je toch eerst zal proberen overtuigen van B. Een compromis zoeken komt vaak op de tweede plaats. 'Dat is ook omdat hij de dossiers zo goed kent', vindt Janssens. 'Maar als je meerdere keren herhaalt wat de issues zijn, houdt hij er zeker wel rekening mee. Al moet je het dossier ook zelf kennen en met inhoudelijke argumenten komen.'

'Je moet met inhoudelijke argumenten komen'

Maddy Janssens, campusdecaan Leuven faculteit Economie en Bedrijfsbeheer

Niet iedereen is gediend met die werkwijze. 'Hij overlegt wel veel, maar ik weet niet of al dat overleg wel de impact heeft die het bij andere rectoren had. De grote lijnen staan vanaf het begin vast', vindt een persoon dicht bij het beleid.

Die houding kwam volgens sommigen het beste tot uiting in het dossier van de herindeling van het academiejaar: Sels valt met de deur in huis met zijn plannen in 2018, nadat die nergens in zijn campagnetekst stonden. Medestanders van Sels zien het dossier als een 'strategische fout', tegenstanders als een teken van zijn managementstijl.

Niet zo'n koele kikker

Toen deze zomer de zaak-Reuzegom losbarstte in de pers, kwam Sels in de media over als de 'koele kikker'. Veel mensen rond Sels benadrukken nochtans dat het overlijden van Sanda Dia zwaar op hem heeft gewogen. 'Zelfs voor de medias-torm: had je hem gevraagd wat zijn termijn heel zwaar heeft getekend, had hij Reuzegom gezegd', vertelt Verbruggen.

En ook daarbuiten ervaren veel mensen Sels als een warm persoon. 'Ik heb Luc altijd als iemand empathisch ervaren zodra het heel moeilijk gaat met iemand. Dan maakt hij tijd om te luisteren en oplossingen te zoeken', zegt Verbruggen. Al is hij, zo geeft ze toe, soms wel gefocust op zijn werk.

Toch blijft het een feit dat dat deze zomer niet overkwam. 'Als je drie jaar lang heel weinig zelf naar buiten komt in de media en liever dingen onder de radar regelt', stelt een kritische stem daar, 'kan je ook niet verwachten dat je plots de "empathische rector" bent.' ☺

© Celine Vandeweghe

door **Tijs Keukeleire**

Weinig collega's willen iets zeggen over Jan Tytgat. 'Hier doe ik niet aan mee', klinkt het. Ze kennen hem slecht of willen geen oude wonden openrijten, maar collega's met een betere band gaan wel het gesprek aan. Tytgat zit nochtans al sinds 1988 in het departement.

Tytgat lijkt bijna een einzelgänger in het departement door zijn weinige samenwerkingen. Al is dat ook logisch, want geen van Jan Tytgats onderzoeksdomeinen sluit direct aan bij het werk van anderen. 'Hij heeft daardoor vooral samenwerkingen in het buitenland', legt oud-departementsvoorzitter Arthur Van Aerschot uit.

© Celine Vandeweghe

Jan Tytgat, overtuigd van zijn mening

Collega's staan verdeeld tegenover Jan Tytgat. Dat hij zo opkomt voor zijn eigen dienst zorgt soms voor spanning, zijn accent in dienstverlening ook. Een blik achter de schermen bij de farmaceuten.

Forensisch onderzoek

Tytgat is in de eerste plaats een succesvol onderzoeker. Zijn precieze specialisatie is 'het karakteriseren van neurotoxines in het gif van dieren zoals scorpioenen en spinnen', zo legt Tytgats eerste doctorandus Chris Ulens uit. Het feit dat zulke dieren vooral in het buitenland leven, verklaart verder zijn internationale focus.

'Ik heb ervaren van bij het begin: de lat ligt erg hoog', vertelt Ulens. 'Hij is heel ambitieus. Hij heeft al een paar publicaties in *Nature* en *Neuron*, waarvan een die al duizenden keren is geciteerd.' Of hij daarmee ook de meest succesvolle onderzoeker van zijn departement is, wil niemand gezegd hebben: er zijn zeker andere groepen die het nog beter doen.

Misschien schuilt daarvoor een verklaring in Tytgats vele forensische onderzoek. Dat wordt wel vergoed, maar het vraagt nog steeds tijd die Tytgat niet aan andere zaken kan spenderen – zoals ook beleidsfuncties. 'Het ontbrak hem ongetwijfeld aan de nodige tijd om veel beleidsfuncties op te nemen', stelt departementsvoorzitter Pieter Annaert.

Het is anderzijds niet dat hij het nooit heeft geprobeerd: Tytgat was in 2001 kandidaat-decaan van de faculteit Farmaceutische Wetenschappen, maar moest toen de duimen leggen tegen Paul Declerck, die na een pauze nu opnieuw decaan is.

In de tussentijd was Tytgat een tiental jaar lid van het departementsbestuur, maar dat gebeurde automatisch als diensthoofd. Zijn kandidatuur verbaasde bijgevolg sommige collega's: waarom heeft hij niet eerst nog eens geprobeerd om decaan of departementsvoorzitter te worden?

Conflict

Intern heeft zijn mindere inzet voor de faculteit al tot wrevel geleid – al is er ook begrip voor hoe hij in zijn dienstverlening vooral het accent 'extern' heeft gelegd, onder andere bij het gerecht. In 2017 bereikten bepaalde spanningen zelfs de pers. 'Het werken wordt me bijna onmogelijk gemaakt', verklaarde hij die zomer in *De Tijd*. 'De departementsvoorzitter verweet me onlangs in een vergadering dat ik minder met de media bezig moet zijn.'

In een trek kondigde hij aan dat hij overwoog om zich vier jaar later kandidaat te stellen als rector – wat hij effectief heeft gedaan. Zowel Tytgat als de toenmalige departementsvoorzitter, Arthur Van Aerschot, benadrukken dat het conflict

ondertussen is bijgelegd.

'Jan had zich vergist van vijand', vertelt Van Aerschot. 'Ons departement moest toen zwaar inleveren vanwege het allocatiemodel binnen de groep. Het heeft even geduurd voor hij beseftte dat iedereen in het departement moest inleveren.'

'Hij is heel ambitieus'

Chris Ulens, professor neurologie

Zou Tytgat als rector dan iets aan het allocatiemodel tussen de departementen in Biomedische Wetenschappen willen doen? Aan *Veto* benadrukt Tytgat dat je zijn kandidatuur echt gescheiden moet zien. Huidig departementsvoorzitter Annaert sluit zich daarbij aan: 'Dit is toch meer een kwestie van een groepsbestuur. Jan wil dat overstijgen.'

Populariteit

Een aantal collega's hebben een goede samenwerking met Jan Tytgat, maar volgens een collega is Tytgat 'niet altijd eenvoudig om mee samen te werken': 'De vraag is: wat staat voorop, het individu of de instelling?'

Van Aerschot nuanceert: 'De meningen zijn verdeeld. Net zoals voor een decaan zijn er voor- en tegenstanders.' Het valt hoe dan ook op dat Tytgat geen brede steunbetuiging krijgt van zijn eigen faculteit – zoals duidelijk wel het geval was bij Sels in 2017. Maar dat kan zeker ook liggen aan de digitale aard van de verkiezing.

Annaert ziet een verklaring in Tytgats heel uitgesproken meningen. 'Hij is heel intelligent en slaat soms de nagel op de kop. Sommige mensen voelen zich daar ongemakkelijk bij.' Tytgat durft op de barricades te staan, vindt hij. 'Vooral voor zichzelf', reageert een collega scherp. 'Laat mij het zo stellen: Jan zal niet standaard naar een faculteitsraad komen, behalve als er ergens iets is dat hem zou kunnen aanbelangen.' ☺

De 'vuile oorlog' van 2017, toen de studenten Sels rector maakten

2,23% scheidden Luc Sels en Rik Torfs in de rectorverkiezing 2017 van elkaar. Sleutel in die stemming lag bij de studenten. 'Het was niet trumpiaans, maar toch.'

door [Daan Delespaul](#)

'Wie daagt Rik Torfs uit?', kopt *Veto* in december 2016. 'Waarschijnlijk niemand', was het weinig zinderende antwoord. De tevredenheid rond Torfs' beleid is relatief groot, en daarbij kon nooit iemand in de geschiedenis van de KU Leuven een zittend rector vloeren. Eén naam valt hier en daar wel: Luc Sels.

Binnen de Academische Raad vertolken Sels en wetenschappendecaan Peter Lievens de rol van opposanten. Als decaan van de grootste faculteit kan Sels veel gewicht in de schaal leggen. De bedrijfssocioloog is de antipode van de mediagenieke en vlotte Torfs; 'een soort kerkvorst achter de schermen', zoals een decaan het stelt.

Academicus tegen mediaman

Torfs is zelf ook op de hoogte van de twijfels van Sels. Als decaan loopt Sels tegen het einde van zijn achtjarig mandaat aan. Pogingen vanuit de faculteit om Sels uitzonderlijk een derde termijn te bieden, met als reden dat de faculteit Economie door de integratie van de hogeschoolopleidingen een nieuwe faculteit is geworden, worden geteerd door enkele mede-decanen. Het gerucht ging ook dat Sels een positie kreeg aangeboden in de vicerector-ploeg, maar finaal weigerde. 'Sels is een van die beroepslui van de KU Leuven. Het enige wat hij kon doen was voor een bestuursfunctie gaan', stelt een insider.

Op 13 maart 2017 kondigt Sels zijn kandidatuur aan in *De Standaard*. De publieke rol van Torfs maakte de ontevredenheid van academici steeds groter. 'Zij zagen Sels als een zachte, redelijke figuur. De academicus, veeleer dan een mediaman', vertelt een getuige. 'Hij heeft heel hard de positie ingenomen dat als niemand anders weerwerk zou bieden, hij het zou doen.'

De campagne die volgde was scherp, bij momenten bitsig en bovenal intens: 'De campagne is hard gespeeld, het werd een fysieke uitputtingslag', vertelt een getuige. 'Dat was heel hard te merken op het einde: ze waren alle twee doodop, ze zagen er niet meer uit.'

Een vuile oorlog

De strijd barst in de laatste week pas echt los. Op 4 mei 2017 stuurt Jos Vaesen, directeur-generaal van de rectorale diensten, een mail met een lijst van professoren in het buitenland naar Wim Robberecht, toenmalig vicerector Biomedische Wetenschappen. 'Kan je aan wie betrouwbaar is een volmacht laten vragen? Dit kan het verschil maken', is de boodschap. De mail belandt niet veel later bij Sels.

'Torfs wilde heel graag algemeen stemrecht. Het rectoraat oefende daarvoor ook stevig druk uit'

[oud-studentenvertegenwoordiger](#)

Vaesen, die zich daarmee duidelijk achter het kamp-Torfs schaaft, is ook secretaris van de Verkiezingscommissie. Sels richt zich niet veel later tot die commissie met een klacht. Vaesen heeft ondanks zijn rol binnen de kiescommissie 'confidentiële gegevens uit het personeelsdossier aangewend en dat voor de doeleinden van de campagne van één kandidaat'. De affaire wordt gelekt aan *De Standaard*.

De entourage van Torfs is ervan overtuigd dat het lek van bij Sels zelf komt. 'Er werd een beeld van *malgoverno* gecreëerd, dat later in de campagne nog zou worden uitvergroot', vertelt Torfs later in het boek *Onder rectoren*. 'Dit is een perverse werkwijze. Ik moest plotseling strijd voeren tegen mezelf, een vuile oorlog.' Sels zelf heeft zijn betrokkenheid bij het lek steeds ontkent.

Vaesen neemt niet veel later ontslag uit de kiescommissie in een poging om de rust te bewaren. Dat zal niet gebeuren; de strijd tussen de twee kandidaat-rectoren blijkt bijzonder nipt en beide kandidaten moeten het onderste uit de kan halen om stemmen te vinden. Dat brengt hen tot een

groep die niet zelden de sleutel van een verkiezing uitmaakt: de studenten.

Het Letteren-congres: de finale strijd

De Studentenraad koos in 2017 voor het eerst voor een getrap 'Amerikaans' stelsysteem. Studenten konden op facultaire congressen een adviserende stem uitbrengen; in een tweede stap kiezen de kiespersonen van die faculteit in blok voor de winnende kandidaat. Niet iedereen was gewonnen voor die procedure: 'Torfs wilde heel graag algemeen stemrecht. Het rectoraat oefende daarvoor ook stevig druk uit', vertelt een voormalig studentenvertegenwoordiger.

Het congres van Letteren valt laat in de stemperiode. De studenten Letteren beschikten over 29 kiespersonen, een kleine 9% van het totaal aantal studentenstemmen. 'Letteren werd in het begin zowel bij de professoren als bij de studenten als redelijk safe voor Torfs aangezien', stelt een getuige.

'Op een gegeven moment heeft men bedreigd om ons met naam als verkiezingsfraudeurs in 'De Morgen' te gooien'

[oud-studentenvertegenwoordiger](#)

Er zijn geruchten dat Sels opkomt met de ambitie het onderwijs te rationaliseren. Veel Letteren-studenten, verdeeld in doorgaans kleine richtingen, vrezden na de afschaffing van de opleiding Slavistiek voor het einde van andere opleidingen en keren zich initieel tot Torfs. Sels' campagne wint echter alsnog aan kracht.

Letteren belooft een finale veldslag te worden: 'Torfs wist van al die congressen de uitslag. Hij moet daar overal mensen gehad hebben', vertelt een studentenvertegenwoordiger. 'Dit was de fa-

culteit waar hij het verschil moest maken.'

'Pro-Torfs'

Na congressen op de campussen in Antwerpen en Brussel staan beide kandidaten quasi-gelijk. In Leuven neemt de druk op een omslag naar Torfs toe. 'Het is geen geheim dat ons toenmalige decanenteam in het Torfskamp zat', vertelt een Letterenstudent. De inleiding die de toenmalige decaan gaf werd bij een oud-stuver ontvangen als 'pro-Torfs'.

'Torfs koos in zijn laatste maanden als rector welke activiteiten hij wilde doen'

[getuige](#)

Het Leuvense congres kent nog meer moeilijkheden. De organisatie maakt melding van studenten Theologie die tussen Letteren-studenten probeerden te stemmen. Daarnaast wordt de student die het programma van Luc Sels toelicht beticht van partijdigheid. Vijf studenten trekken later naar de kiescommissie met de vraag de stemming ongeldig te verklaren, een klacht waar de kiescommissie uiteindelijk geen gevolg aan zou geven.

'Er werd toen enorm veel druk op ons uitgeoefend om in se de congressen gewoon te negeren en onze stemmen aan Torfs te overhandigen', vertelt een oud-studentenvertegenwoordiger. 'Op een gegeven moment heeft men zelf bedreigd om ons met naam en toenaam als verkiezingsfraudeurs in *De Morgen* te gooien.'

Sels won de stemming bij Letteren. 'Maar toen ze doorhadden dat we niet bereid waren om af te wijken van onze congressen zijn ze beginnen leunen op onze kiespersonen.' Een Letteren-professor maakte het bijzonder bont en zette druk op zijn thesisstudenten om voor Torfs te stemmen.

'Hij heeft toen die vrijdag studenten vooraan in

zijn aula gezet, met de boodschap "Legt nu maar eens uit voor wie gij gaat stemmen"', vertelt een oud-stuver. Ook Torfs zelf vroeg na de klacht van de vijf studenten om de stemming te herzien.

Angstcultuur

De klachten bereikten later de Studentenraad. De studentenvertegenwoordiging voelt zich al langer onvoldoende beschermd tegen de druk van beide kampen en verliest later nog verder het vertrouwen in een objectieve stemming na het debacle rond de verkiezingsmail van Herman Daems, voorzitter van de kiescommissie. Het signaal moet krachtig zijn: Stura zal uit de kiescommissie stappen.

De officiële druppel was de mail van Herman Daems, 'maar voor ons was het ook wel duidelijk dat als we niet beschermd konden worden, het ook niet meer moest', vertelt Joris Gevaert, op dat moment campuscoördinator bij Stura. De Studentenraad roept de avond voor de verkiezingen een bijzondere AV samen.

'Voor ons was het duidelijk dat als we niet beschermd konden worden, het ook niet meer moest'

[Joris Gevaert, voormalig campuscoördinator Stura](#)

'We hebben de stuvvers op de hoogte gebracht van de verschillende ontwikkelingen in het verhaal. En alle stuvvers hebben kunnen zeggen wat zij hadden meegemaakt', verklaart voormalig voorzitter Marie Vanwingh. De steun bij de AV-leiden was unaniem. Daags nadien stapte Stura uit de kiescommissie. In een reactie spreekt Stura van een vertrouwensbreuk en een algemene 'angstcultuur' aan de universiteit.

Sels zal die avond de verkiezing winnen. De economiedecaan verliest nipt de stemming bij

het professoren-korps, samen goed voor 70% van de gewogen stemmen. Het zijn echter de studenten die Sels met 61% van hun stemmen het rectoraat bezorgen.

In het boek *Onder Rectoren* schetst een vrouweling de sfeer: 'Sels zat er helemaal ineengedoken. Hij glimlachte niet, hij leek wel van 't Lam Gods geslagen.' Torfs reageerde verslagen: 'Ik had Torfs de bijzonder nipte uitslag doorgestuurd. Hij belde mij een minuut later op en is ingestort aan de telefoon.'

De rector die verdween

De weken nadien brak een vreemde periode aan. 'Het was niet trumpiaans, maar toch. Torfs koos in zijn laatste maanden als rector welke activiteiten hij wilde doen', vertelt een *insider*.

Torfs overwoog een klacht na een bijzonder woelige stemming. Door een vertraging in het mailingsysteem had tegenkandidaat Sels, al dan niet opzettelijk, de sperperiode omzeild met een laatste verkiezingsmail. Bovendien zouden enkele stemlocaties op Gasthuisberg te vroeg zijn gesloten. Uiteindelijk wordt van het plan afgezien: het vertrouwen in de kiescommissie was ook namens Torfs te klein.

De jaren daarna blijft het stil rond de voormalige rector, die zich nog slechts sporadisch binnen de universiteit vertoont. 'Hij is nog naar een aantal proclamaties gegaan, maar enkel die van bevreemde faculteiten', horen we bij een voormalig studentenvertegenwoordiger. 'Torfs is enige oud-rector die er nooit is op de opening van het academiejaar', vertelt een decaan. 'Hij heeft gewoon *salut* gezegd', stelt een andere decaan.

Toch zou Torfs achter de schermen de verkiezingsstrijd nog steeds verderzetten. 'Het valt mij op dat de kritiek op Sels altijd uit *De Morgen* komt', vertelt een vicerector, verwijzend naar de krant die tijdens de verkiezing dichterbij Torfs stond. 'Ik heb het gevoel dat Torfs achter veel van de kritiek zit', getuigt een decaan. 'Dat mag je echt niet doen.' 3

ACADEMISCHE COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAP CVBA ACCO

Blijde Inkomstraat 22, 3000 LEUVEN
Ondernemingsnummer 0403 547 615

- Aanpassing van de rechtsvorm in een coöperatieve vennootschap volgens de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, gezien de coöperatieve gedachte, welke tevens wordt uitgedrukt in het voorwerp van de vennootschap.
- Lezing en onderzoek van het verslag opgesteld door het bestuursorgaan waarbij een omstandige verantwoording van de voorgestelde wijziging van het voorwerp van de vennootschap wordt gegeven.
- Wijziging van het voorwerp (maatschappelijk doel): voorstel om het voorwerp (maatschappelijk doel) van de vennootschap te wijzigen zodat het voorwerp van de vennootschap als volgt zak luiden:

De coöperatieve finaliteit van de Vennootschap is, zowel in België als in het buitenland, voor eigen rekening of voor rekening van derden, of voor deelname van dezen te voldoen aan de behoeften van haar aandeelhouders op vlak van opleiding, onderwijs, studiemateriaal, vakliteratuur, wetenschappelijke publicaties en leerprocessen in de ruime zin van het woord.

De Vennootschap heeft tot voorwerp:

Zowel in België als in het buitenland, voor eigen rekening, voor rekening van derden of in deelneming met derden, alle verrichtingen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op:

- de groot- en kleinhandel en de in- en uitvoer, inclusief alles wat verband houdt met e-commerce, van kantoomateriaal, grafisch materiaal, informatica benodigdheden, drukwerken, manuscripten, boeken, tijdschriften, kranten, brochures en databanken en dit alles zowel in fysieke vorm als in digitale vorm;
- ontwikkeling en verspreiding van studiemateriaal, vakliteratuur, wetenschappelijke publicaties en innovatieve leermaterialen;
- ontwikkeling en organisatie van e-learning, motiverende en activerende leerprocessen, digitaal onderwijs en educational technology;
- organisatie van studiedagen, symposia, webinars, online workshops;
- het uitbaten van drukkerijen, uitgeverijen, ondernemingen met betrekking tot de verdediging en aan- en verkoop van intellectuele eigendom, publiciteitsondernemingen en grafische ondernemingen;
- consulting, engineering, adviesverlening, dienstverlening, opleiding, ontwikkeling en implementatie van al wat verband houdt met onderwijs, grafische vormgeving en leercontent;
- het verlenen van voordelen aan instellingen, inrichtingen of verenigingen gericht op onderwijs in de meest ruime zin en aan eenieder die verbonden is of was met zulke instellingen, inrichtingen of verenigingen en dit in het kader van het verstrekken van alle goederen en diensten die voor hen nuttig of nodig zijn;
- het ontwikkelen en bevorderen van afstandsonderwijs en communicatie in het algemeen door het inrichten en organiseren van digitale leerplatformen, communicatiecentra en studentenhubs.

Deze opsomming is niet beperkend en dient geïnterpreteerd te worden in de ruimste zin.

De Vennootschap heeft in het algemeen de volle rechtsbekwaamheid om alle handelingen en verrichtingen te voltrekken die een rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met haar voorwerp of welke van die aard zouden zijn dat zij de verwezenlijking van dit voorwerp, rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of ten dele vergemakkelijken.
De Vennootschap kan belangen nemen door associatie, inbreng, fusie, financiële tussenkomst of op gelijk welke andere wijze, in alle vennootschappen, verenigingen of ondernemingen met een identiek, gelijklopend of samenhangend voorwerp met het hare of die van aard kunnen zijn de ontwikkeling van haar onderneming te begunstigen.
De Vennootschap kan de functies van bestuurder of vereffenaar uitoefenen in andere vennootschappen.

De Vennootschap mag zich borgstellen of zakelijke zekerheden verlenen ten voordele van vennootschappen of particulieren, in de meest ruime zin.
Indien door de bestuurder(s) handelingen zijn verricht buiten het voorwerp, is de Vennootschap erdoor verbonden, tenzij zij bewijst dat de mede-contracterende partij(en) op de hoogte was/waren of niet onkundig kon(den) zijn van de bevoegdheidsoverschrijding.
Openbaarmaking van de statuten voldoet niet als bewijs van deze voorkennis.
Het voorwerp van de Vennootschap kan enkel gewijzigd worden bij besluit van een buitengewone Algemene Vergadering met inachtneming van de regels gesteld in het Wetboek van

Vennootschappen en Verenigingen (hierna genoemd "WVV").

- Aanpassing van de bepalingen inzake organisatie van de algemene vergadering.
- Aanpassing van de bepalingen inzake de gewone algemene vergadering.
- Aanpassing van de bepalingen inzake besluitvorming in de Raad van Bestuur.
- Beslissing om de statuten van de vennootschap aan te passen aan de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.
- Aanneming van volledig nieuwe statuten die in overeenstemming zijn met het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen alsook de hiervoor doorgevoerde wijzigingen.

Indien het vereiste aanwezigheidsquorum niet behaald wordt, vindt er een tweede buitengewone algemene vergadering plaats ter zetel pp 03/06/2021 om 19u met dezelfde agenda.
Aanwezigheid bevestigen via algemenevergadering@acco.be
Omwille van COVID-19 wordt aanbevolen om virtueel deel te nemen aan deze vergadering. Een link en instructies wordt aan alle inschrijvers bezorgd.

artikel > Privacysores in tijden van online les

De docent kan meelesen in de Collaborate-chat

Blackboard Collaborate, een tool van de KU Leuven voor online lessen, staat docenten toe chatgesprekken tussen studenten mee te lezen. Dat doet nadenken over privacy.

door **Alex Vancoppenolle** en **Yarne Puts**

Moderatoren in Blackboard Collaborate kunnen inschakelen dat ze privéchats tussen studenten meelesen. 'We raden aan dat de docent dat aankondigt, maar je kan het ook zien aan de melding "*This chat is supervised*" die in het chatvenster verschijnt', vertelt Valérie Verbist, de Data Protection Officer van de KU Leuven.

Standaard staat de *chatmonitoring* wel uit, gaat Verbist verder. 'Het kan handig zijn om te voorkomen dat er zich ongewenste situaties voordoen. Dat hebben we in het verleden al gezien.'

Briefgeheim

Is dat privacygewijs wel zo oké? De chats en ook lesopnames via Collaborate of Teams zijn gekaderd binnen de communicatievrijheid en zijn een verlengde van het briefgeheim, aldus professor Willem Debeuckelaere, privacyexpert aan de UGent. 'Het systeem mag niet openstaan voor mensen die er niets te zoeken hebben en niet gemachtigd zijn.'

Met die geslotenheid waren er aan het begin van de pandemie wel eens problemen, geeft Wim Machiels, bij ICTS verantwoordelijk voor Toledo, toe. 'Denk aan het fenomeen van *Zoomtrolling*. Nu staat de gastlink voor anderen standaard uit in Collaborate.'

Hoe dan ook: de basis van privacy is transparantie en gezond verstand, vindt Willem Debeuckelaere. De lesopnames mogen volgens hem bijvoorbeeld perfect gebruikt worden voor andere jaren. 'Belangrijk is om rekening te houden met gevoelige informatie. Als er onverwachte liefdesverklaringen aan bod komen, dan is het niet gepast om die in de lesopname te houden.'

Valérie Verbist geeft aan dat er richtlijnen zijn voor docenten rond lesopnames. 'Studenten mogen zich niet onder druk gezet voelen om hun camera op te zetten bij online lessen', haalt ze bijvoorbeeld aan. Ze gaat ervan uit dat de richtlijnen gevolgd worden, maar iedereen mag haar bij twijfels of vragen contacteren.

Videowall

Blackboard, dat Collaborate Ultra aanbiedt, werkt constant aan updates. In de laatste update werd voor moderators de videowall geïntroduceerd, die hen een overzichtsweergave geeft van alle studenten. De functie is nog niet beschikbaar voor studenten.

'Blackboard voert de updates geleidelijk uit, in groepen. Zo kunnen ze makkelijker inspringen bij problemen', zegt Wim Machiels. Voor studenten zou dezelfde functie in de loop van dit academiejaar ook uitgerold worden. Een exacte datum is er nog niet en hangt af van de problemen die nu opduiken.

Concurrentie met Teams

De introductie van de videowall is duidelijk een reactie op Zoom en Microsoft Teams. Veel KU Leuven-docenten preferen die tools nu al – waarom biedt de KU Leuven dan niet gewoon enkel Microsoft Teams aan? 'Collaborate hebben we nog maar sinds de eerste lockdown', zegt Wim Machiels. 'Voordien hadden we al Skype, dat vervolgens werd uitgebreid met Teams.' Zoom gebruiken kon ook, maar dat word niet centraal ondersteund.

'Studenten mogen zich niet onder druk gezet voelen om hun camera aan te zetten'

Valérie Verbist, Data Protection Officer KU Leuven

Collaborate biedt voordelen, stelt Machiels. Zo sluit het makkelijker aan bij de andere producten van Blackboard, zoals de Toledo-lesonderdelen. De afscheiding per vak is positief voor de privacy. 'Hoewel veel online vergadertools beschikbaar zijn, promoten we Collaborate omdat het educatieve voordelen heeft. Zo kan je bijvoorbeeld je vinger virtueel opsteken', duidt Machiels.

In hybride lessituaties zijn functies van Collaborate minder geschikt. Daarnaast heeft KU Leuven de livestreaming in aula's uitgewerkt. Via dezelfde hardware kunnen lessen opgenomen worden in Kaltura. 'De technische diensten hebben intussen al heel wat lokalen uitgerust om te kunnen livestreamen. Bij hybride lessen verwacht ik dat meer zal overgeschakeld worden naar dit systeem, ten koste van Collaborate', zegt Machiels.ⓘ

Onderwijs kort

door **Tijs Keukeleire**

Vaccins vallen tussen examens door

Volgens de huidige vaccinatieplanning vallen de vaccins voor de leeftijdsgroep van studenten tussen de tweede en derde zittijd door. Het eerste spuitje komt normaal in de begin juli, het tweede spuitje begin augustus. Mocht je, doordat de vaccinatiestrategie uitloopt, toch een overlap hebben tussen vaccinatie en een examen, kan je aan de KU Leuven enkel een inhaalexamen krijgen indien je een bewijsstuk hebt dat een verplaatsing van je vaccinatiemoment niet mogelijk was.

Decaansverkiezingen 2021

Wilfried Lemahieu is vrijdag herverkozen als decaan van de **faculteit Economie en Bedrijfskunde**. Hij nam in 2017 het stokje over van Luc Sels, die er negen jaar decaan was. Met bijna 10.000 studenten is de faculteit de tweede grootste aan de KU Leuven, verspreid over vier campussen. De steun voor Lemahieu, de enige officiële kandidaat na de indicatieve stemming een week eerder, was bijna unaniem.

Aan de **faculteit Architectuur** zijn er al decaansverkiezingen geweest. Daar kwam Yves Schoonjans, op dit moment voorzitter van het departement Architectuur, uit de bus als opvolger van Dag Boutsen. Hij was de enige kandidaat.

Er zijn deze maand nog decaansverkiezingen gepland aan **het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte** (donderdag 20 mei) en aan de **faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen** (woensdag 26 mei). Bij die eerste is huidig decaan Gerd Van Riel kandidaat om zichzelf op te volgen.

Jan Tytgat beticht van plagiaat

Gert Storms, professor psychologie en lid van de Vlaamse Commissie Wetenschappelijke Integriteit, klaagt plagiaat aan in de visietekst van Jan Tytgat. De kandidaat-rector nam minstens 26 tekstblokken bijna letterlijk over uit andere documenten, zo blijkt uit een vergelijkingstabel die Storms in handen kreeg. Tytgat verdedigt zich dat hij zich grondig heeft voorbereid aan de hand van publiek beschikbare teksten: 'De essentiële punten hiervan heb ik onthouden en gebruikt.' Hij betreurt dat Storms hiermee 'de essentie van de rectorverkiezing vergeet'.ⓘ

Lees meer op veto.be

'Dit religieuze leven voelt voor mij heel natuurlijk, alles lijkt te kloppen'

Anna Van Hecke is slechts drieëntwintig wanneer ze kiest voor een buitengewone levenswandel, waarin God iedere dag centraal komt te staan. Intussen is ze zeven maanden ingetreden.

© Bavo Nys

door [Ella Meyvisch](#) en [Anastasia Arnhold](#)

In een buitenhoek van België, nabij Dinant, wonen de zusters van Tibériade samen op een bescheiden boerderij. Na een twee uur durende autorit vanuit Leuven komen we bij Anna aan. Eerst wil ze graag de kapel tonen. 'Het is de basis van ons leven', vertelt ze. 'Zonder Jezus als middelpunt zou dit gemeenschapsleven simpelweg niet bestaan. Dan zou alles uit elkaar vallen.' De kapel bevindt zich op een zolder, waar een grote mat ligt voor het gebed. Bij het altaar, oorspronkelijk een kneedbak, praat een beeld van Jezus.

De kapel

'Hier bidden we vier keer per dag.' Ze gaat op haar knieën zitten. 'Dit is echt een positie van openheid, van klein zijn tegenover God. Maar daarna sta je terug op natuurlijk. Dat vind ik iets heel moois: we maken ons klein voor God om daarna weer recht te staan, als een beweging van verrijzenis.'

'Vasten gaat meer over plaats maken in je hart, voor de ander en voor God'

De inkleding van de kapel is sober, waarbij vooral natuurlijke materialen zijn ingezet. Dat

is geen toeval, aangezien de nauwe verbinding tussen mens en natuur ook sterk wordt benadrukt in de Bijbel. Zelf heeft Anna vrije kunsten gestudeerd. 'Het oog mag ook wat. Zo'n kitsche afbeelding van een *zeemzoete Jezus*, daar heb ik wat moeite mee', lacht ze.

In mijn eigen kunstwerken speelt religie wel vaak een rol – en neen, dat betekent niet dat ik iconen schilder... Al zie ik sowieso een duidelijke link tussen kunst en geloof: het gaat om de omzetting van een intrinsieke idee naar een materiële dimensie, net zoals de scheiding tussen lichaam en geest. Af en toe ben ik hier nog creatief bezig, maar ik hou van creëren an sich. Een maaltijd klaarmaken voor de zusters bijvoorbeeld, daar haal ik ook voldoening uit.'

De tuin

'We proberen zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn, maar dat lukt niet volledig.' Anna wijst naar hun moestuin; op de achtergrond laten de boerderijdieren van zich horen. 'Wat vlees betreft eten we wel alleen onze kweek, die we trouwens eigenhandig slachten.'

Ook in de vastentijd wordt er in de gemeenschap nog vlees gegeten. 'Vasten gaat meer over plaats maken in je hart, voor de ander en voor God. Het is de bedoeling dat je aan jezelf werkt rond stilte, soberheid en solidariteit. Dat tweede

linken mensen vaak meteen aan voedsel, maar dat kan verschillende vormen aannemen. Jezelf uithongeren moet dus absoluut niet het streefdoel van een goede vastentijd zijn. Jezus kon het, veertig dagen in de woestijn, maar wij zijn Jezus niet.'

'Een heerlijk zinnetje om mee gewekt te worden. "Hij is verrezen"; nu ik nog, denk ik altijd'

Anna legt uit dat er overdag in shiften wordt gewerkt. Om 6u20 gaat de dag van start. 'Dan klopt een zuster op de deur en zegt: "*Bonjour ma joie, le Christ est ressuscité.*" Een heerlijk zinnetje om mee gewekt te worden. Hij is verrezen; nu ik nog, denk ik altijd. Direct daarna hebben we stil gebed. Dan begroet ik Hem, al zeggend in mezelf: "Dag God, hier ben ik weer." Ik geloof dat Hij te allen tijde aanwezig is, en dat ik dus degene ben die telkens terug moet komen.'

Het binnenplein

In het midden van de binnenplaats staat een wit Mariabeeld, als zwaartepunt van de Tibériade-boerderij. Toen Anna zestien was, kwam ze

© Bavo Nys

hier al eens op paaskamp. 'Vanaf dat moment is het tot me doorgedrongen dat God mij, Anna, liefheeft, in plaats van Hem als een soort afstandelijke wereldliefhebber te beschouwen. Het was een tocht van zeven jaar om uiteindelijk te bepalen wat ik met die liefde wilde doen.' Haar grote kinderwens, die ze vroeger heel erg koesterde, is zachtjes aan weggeëbd.

'En of ik nooit eens verliefd word? Verliefdheid kan compleet onweerstaanbaar aanvoelen, en ergens is het dat ook wel. Waar men wel vat op heeft, is of je die aantrekkingskracht voedt of niet. In het verleden heb ik een prachtige relatie gehad, maar toch merkte ik dat er iets niet klopte.'

'Verliefdheid kan je zomaar overvallen, het voeden van die gevoelens is echter wel een bewuste keuze'

Voor haar is dit de juiste weg om in schoonheid te leven, meent ze. Al een hele poos zag ze het niet meer zitten om mee te draaien in een doorgedreven consumptiemaatschappij, laat staan in de kunstensector. 'Op deze plaats voel ik me thuis. Onze gemeenschap is nog jong, levendig en bovenal heel menselijk.'

Binnenkort is het tijd om te vragen of ze naar het noviciaat mag, de volgende stap in haar in-trede. Het kan echter effectief gebeuren dat ze je weigeren. De stabiliteit en het gemak van het kloosterleven kunnen heel aanlokkelijk klinken, al moet het meer zijn dan louter een escapistische actie. 'Maar als je denkt dat God jou dit vroeg en de gemeenschap denkt daar anders over... Waar is God dan?' Anna geeft toe dat dit een enorme geloofscrisis teweeg kan brengen.

Ergens kan de zuster in spe wel begrijpen dat buitenstaanders zo'n levenspad beschouwen als een radicale keuze, een enorme vrijheidsbeperking. 'Dat ik er vrede mee heb om zonder bezittingen te leven of niet zomaar te kunnen lezen wat ik wil, is voor velen onmogelijk om te vatten. Het paradoxaal is dat ik mij nergens zo vrij voel als hier.'

Tibériade is een open gemeenschap die met veel plezier bezoek ontvangt. 'We krijgen bezoekers van allerwegen en door onze koten blijven we in contact met de studenten. Op feestjes in mijn eigen studententijd kwam er zo nu en dan eens een broeder mee. Voor de aanwezigen die niet zo bekend waren met de religieuze wereld, was dat een bizar beeld: een broeder in habijt met een pint in de hand en een zonnebril op zijn neus.'

De theeruimte

Anna wandelt een klein kamertje binnen en

biedt thee aan. Ondanks het jeugdige karakter van de Tibériade-gemeenschap, staan de katholieke waarden vaak in contrast met hoe vandaag gedacht en gehandeld wordt. De recente en controversiële uitspraak van het Vaticaan wordt bovengehaald, waarin homoseksualiteit nog steeds als zondig werd bestempeld.

'Het is normaal dat een immens en internationaal orgaan als de Kerk niet mee kan spurten op Europees tempo'

'Dat is zo'n moment waarop ik moet denken: de Kerk zegt dit, en dan aanvaard ik dat. Wat niet betekent dat dit per se overeenkomt met mijn persoonlijke mening, of dat ik vind dat de hele wereld zo zou moeten denken.' De traagheid van de Kerk is heel normaal, vindt ze. 'Het is een immens internationaal orgaan en kan bijgevolg niet mee spurten op Europees tempo. Een vrouw priester laten worden in de machocultuur van Afrika, ik zeg maar iets, dat zou catastrofaal zijn.'

'De Bijbel interpreteren blijft een gecompliceerde zoektocht. Het is dus cruciaal om rekening te houden met de context en geschiedenis. Neem nu

© Bavo Nys

de bloederige delen over bepaalde veldslagen, de boodschap is daar uiteraard niet: "Zustertjes, hef jullie zwaard," – alsof we dat hier zouden hebben – "en ga de wereld veroveren!" De traditie van de Kerk is van groot belang en biedt houvast, maar ook die traditie blijft verder evolueren.'

De velden

De boerderij ligt verborgen in een natuurlijke schat. Behoedzaam wandelt ze over de bebloemde velden om de koeien niet te doen schrikken. 'Lijden en geloof gaan hand in hand. Het kan zowel je geloof versterken als verwoesten. Zelf heb ik mijn mama verloren. Ik heb haar zien sterven. Maar dat gebeurde zo vredig en rustig, dat ik bijna niet anders kan dan geloven dat het hiernamaals bestaat. Hoe of wat weet ik natuurlijk niet, alleen dat het heel mooi zal zijn.'

'Een vraag die me lang bezig heeft gehouden is: als de hemel zo fantastisch is, waarom leven we dan in de eerste plaats? Ik ben heel erg dank-

baar voor de manier waarop wij als gezin hebben geleefd, met een groot vertrouwen dat het ook echt een geschenk is om te bestaan. Er is zoveel schoonheid in elk leven, ondanks onze nietigheid en alle miserie. Kinderlijke verwondering is essentieel.'

'Het hiernamaals is uiteraard een groot mysterie; ik weet alleen dat het heel mooi zal zijn'

Ze citeert uit de Bijbel: 'Wie het koninkrijk van God niet als een kind ontvangt, zal er zeker niet binnengaan.' Glimlachend kijkt Anna naar het uitzicht. 'Nu kan ik zeggen: kijk, mooie gele bloemetjes! Of ik kan denken: stomme paardenbloemen. Begrijp je? Schoonheid is overal; je moet het gewoon willen zien.' ☺

© Bavo Nys

Sinds enkele maanden is steeds meer aandacht voor anti-Aziatisch racisme. De pandemie deed het aantal meldingen rond discriminatie stijgen, ook aan de KU Leuven.

door [Emma Desmet](#)

In maart van dit jaar werden acht mensen doodgeschoten in verschillende kuuroorden in Atlanta, een stad in de Amerikaanse staat Georgia. Zes van hen waren Aziatische vrouwen. In de officiële aanklacht kan niet worden bevestigd dat het zou gaan om moord met een raciaal motief, maar toch wakkerde de schietpartij een wereldwijd debat aan rond anti-Aziatisch racisme.

Naar aanleiding van die gebeurtenissen werd de organisatie *Stop Asian Hate* opgericht. Op sociale media hoef je dan ook niet ver te zoeken naar allerlei verhalen en ervaringen van mensen wereldwijd onder de hashtag #StopAsianHate. Het ene na het andere verhaal over discriminatie omwille van hun Aziatische achtergrond volgen elkaar op.

Ook hier in Europa en België kwamen al verschillende mensen naar voren met getuigenissen over racisme en haat. Zo ontstond er recent nog heisa rond een stereotiepe 'mop' in de populaire Vlaamse soap *Thuis*: de zogenaamde 'fietjes-rel'. Joey Kwan, een Vlaamse actrice die onder andere meespeelt in de populaire *Ketnet*-reeks #LikeMe, reageerde in een video op Instagram. Sindsdien kwam ook in Vlaanderen het debat op gang.

Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

Ook de KU Leuven merkt een stijging van het aantal meldingen rond anti-Aziatisch racisme. 'Ik kreeg als vertrouwenspersoon voor het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag het afgelopen jaar 22 meldingen over anti-Aziatisch racisme van zowel personeelsleden als studenten', vertelt Heidi Mertens, vertrouwenspersoon bij het Meldpunt. 'De jaren ervoor, van bij de opstart van het Meldpunt in 2017, waren er maximum een handvol meldingen over dit soort racisme op jaarbasis.'

Het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag is maar één ingangspoort voor zulke meldingen. Zo is er een veel groter netwerk aan de Leuvense universiteit van ombudsen en vertrouwenspersonen waar zulke ervaringen kunnen worden aangekaart. Het echte aantal meldingen ligt dus waarschijnlijk nog een stukje hoger.

analyse > Coronacrisis zorgt voor toename van xenofobie

Meer meldingen van anti-Aziatisch racisme

Zowel studenten als onderzoekers stappen naar het Meldpunt met hun ervaringen. 'Ze vertellen dan over momenten waarop ze gevisieerd werden door zowel medestudenten, als docenten in de les, of collega's.'

'We krijgen vaak meldingen van mensen die de straat oversteken als ze iemand zien met een Aziatische achtergrond'

[Heidi Mertens](#), vertrouwenspersoon KU Leuven

In verschillende gevallen werd er een gesprek aangegaan met de personen in kwestie en volgden er excuses: 'Belangrijk is dat de mensen die bij ons komen erkenning krijgen: "Dit is niet oké." Belangrijk ook is dat de KU Leuven als instelling racisme niet tolereert', vertelt Heidi Mertens.

Covid-gerelateerd

Overal ter wereld stijgen de meldingen van xenofobie ten aanzien van Aziaten sterk sinds de pandemie. Het virus vond waarschijnlijk zijn oorsprong in de Chinese stad Wuhan, en onder andere president Trump noemde het virus meermaals

'het Chinese virus', iets wat de gemoederen enkel aanwakkerde. 'We krijgen vaak meldingen van mensen die de straat oversteken als ze iemand zien met een Aziatische achtergrond, maar ook haatdragende en racistische beledigingen', klinkt het bij Heidi Mertens.

Dat maakte ook Hannah mee: 'Helemaal in het begin van de pandemie was ik een wandeling aan het maken met enkele vrienden in centrum Leuven, toen er een auto voorbij reed met twee inzittenden. Ze vertraagden even, deden hun raam open en riepen in het Engels "Hey Chinees, heb jij corona?" en reden dan al lachend weg voor ik iets kon terugzeggen.'

'Ik ging door een periode waarin ik mijn Chinese kant echt wilde verbergen'

[Athena](#), studente aan KU Leuven

Het zijn vaak de stereotiepe beledigingen die enorm kunnen kwetsen, ook bij Hannah: 'Vroeger kreeg ik wel eens *ching chang chong* naar mijn hoofd door dronken jongens, en in het middelbaar kreeg ik de vraag of ik wel kon zien met zo'n kleine oogjes. Maar gelukkig maak ik dat nu al minder mee.'

Ladeuzeplein

Iemand die melding maakte van een negatieve ervaring hier in Leuven is Athena, student aan de KU Leuven en van Chinese afkomst. Ze stapte naar Heidi Mertens met haar verhaal, maar wil het ook graag delen in *Veto*. 'Ik zat op het Ladeuzeplein met mijn avondmaaltijd. Er kwam een man naar mij die zei "Kijk naar haar, ik hou van Aziatische meisjes en wil met je praten in Chi-

nees." Ik kan niet goed uitdrukken hoe oncomfortabel ik mij voelde.'

'Ik ben weggegaan en begon te huilen, waarop de man mij uitschold en wegging. Een groep meisjes is mij dan komen troosten.' Athena groeide op in een cultuur waar het meer voor de hand ligt stil te lijden dan voor jezelf op te komen. Ze kwam enkele jaren geleden naar Europa om hier te studeren. 'Ik ging door een periode waarin ik mijn Chinese kant echt wilde verbergen. Ik wilde geen Chinees accent wanneer ik Frans of Engels praatte met mijn vrienden, ik lachte mee met mopjes over de instituties en systemen waar het Westen vaak mee lacht.'

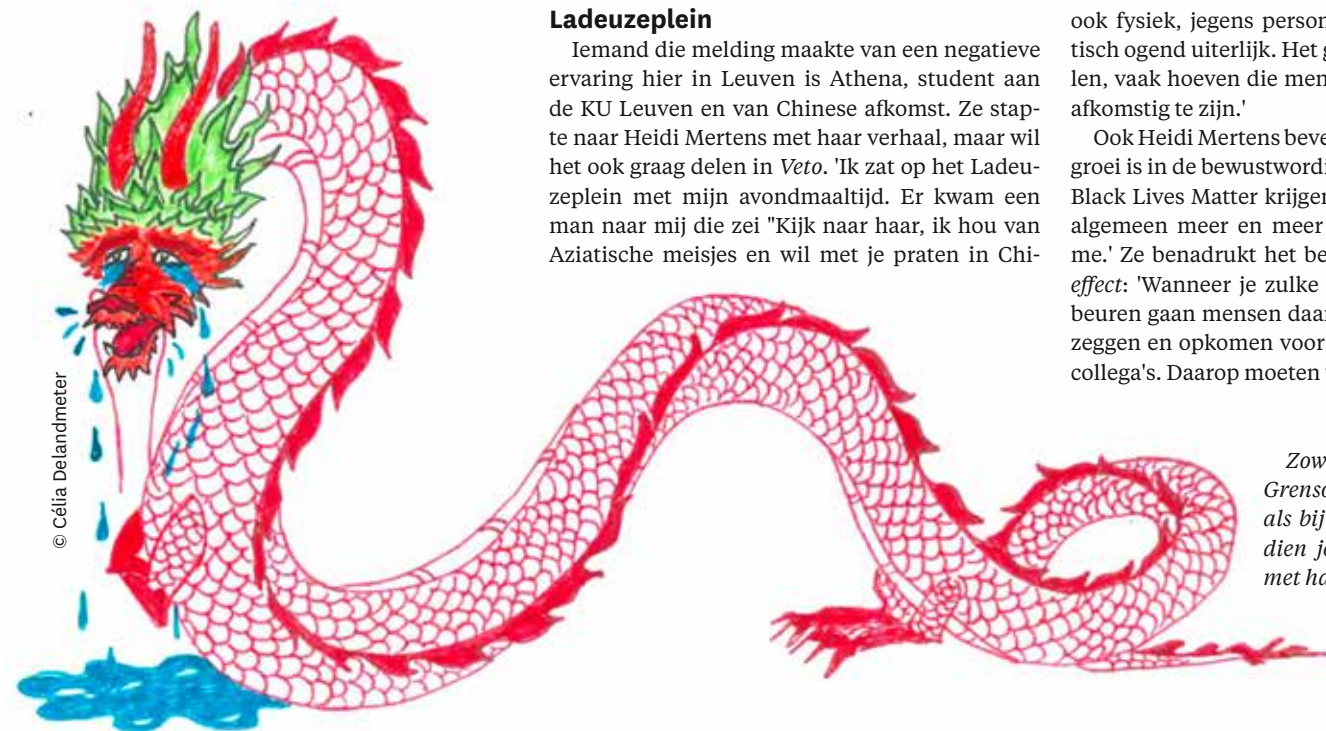
Ook Athena benadrukt dat de 'kleine' mopjes of stereotiepe woordkeuzes enorm kunnen kwetsen: 'We moeten opkomen voor onszelf. Racisme is overal, maar de Aziatische gemeenschap is daarin altijd verwaarloosd, alsof wij niet passen in het paradigma van zo'n haatmisdaad.'

Black Lives Matter

Volgens Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, zorgde de combinatie van de Black Lives Matter beweging en het wellicht uit Wuhan afkomstige coronavirus voor een opflakking van asiafobie enerzijds, en een verhoogde waakzaamheid en bewustwording anderzijds. Ook bij Unia krijgen ze meer meldingen binnen: 'Het gaat over haat en discriminatie, verbaal maar soms ook fysiek, jegens personen met een Oost-Aziatisch ogend uiterlijk. Het gaat hier om vooroordelen, vaak hoeven die mensen niet eens uit China afkomstig te zijn.'

Ook Heidi Mertens bevestigd dat er een enorme groei is in de bewustwording rond racisme: 'Sinds Black Lives Matter krijgen we ook gewoon in het algemeen meer en meer meldingen rond racisme.' Ze benadrukt het belang van het *bystander effect*: 'Wanneer je zulke zaken ziet of hoort gebeuren gaan mensen daar meer en meer iets van zeggen en opkomen voor hun medestudenten of collega's. Daarop moeten we blijven inzetten.' ☺

Zowel bij het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag als bij Unia kan je terecht indien je te maken zou krijgen met haat of discriminatie.

© Céilia Delandmeter

©ath

In het teken van de tekenaar

Kunst is leuk, maar ook belangrijk! Elke Veto gaven we het potlood door aan een talentvolle illustrator voor een persoonlijke poster. Bedankt aan iedereen voor jullie mooie werk! Kijk zeker uit naar onze laatste Veto van dit academiejaar, waarin het leukste werk van alle afgelopen Veto's gebundeld wordt.

Reuzegom in Amerika?

Hoewel er een oceaan zit tussen de zaak-Reuzegom en de dood van de Amerikaanse Antonio Tzialas, kwam door beiden het debat rond dopen opnieuw op de bovenste plank te liggen.

door [Jolien Vandoorne](#)

Het eerste jaar aan een universiteit is voor velen wereldwijd het moment om in een studentenvereniging te stappen. Binnen het Amerikaanse studentenleven sprokkelen de verenigingen traditiegetrouw hun nieuwe inwoners van de studentenhuizen bijeen. Sommige starten daar al erg vroeg mee.

Hoewel het overkoepelend Amerikaanse studentenbestuur verbiedt nieuwelingen in studentenhuizen op te nemen in het eerste semester, vinden er al aan de start van het nieuwe schooljaar tal van profrondes plaats, *dirty rush* genaamd. Eerstejaars die een plekje willen bemachtigen, komen dan al opdagen.

De zaak-Tzialas

Dat was ook het geval aan Cornell University (Ithaca, New York) in oktober van 2019 tijdens het feestje 'Christmas in October', georganiseerd door studentenvereniging Phi Kappa Psi. Dozijnen studenten voerden in het studentenhuis opdrachten uit waar liters bier en sterke drank vloeiden. Van nuchtere toezichthouders – wat normaal verplicht is volgens het daarvoor bedoelde Amerikaanse charter – was geen sprake.

Antonio Tzialas, een achttienjarige economiestudent uit Miami, was een van de feestvierders die een gewild plaatsje binnen het studentenhuis wou bemachtigen. Zijn moeder Flavia Tomasello zakte diezelfde dag nog af naar Ithaca om het 'ouderweekend' – een Amerikaanse schooltraditie – bij te wonen. Hoewel hij zijn moeder vertelde aan een schoolproject te zullen werken die avond, vertrok hij naar het studentenhuis van Phi Kappa Psi.

Tzialas, die niet voor de oudersessies kwam opdagen en een verontrustende voicemail met enkel ruis achterliet, bracht de campuspolitie de volgende ochtend op de been. Twee dagen nadien trof de campuspolitie Tzialas met een hoog alcoholpercentage in zijn bloed, gebroken schedel en ribben, en een voetafdruk op zijn rug, aan in een ravijn op tien minuten wandelen van het studentenhuis.

Onderzoek en straf

Afgelopen november besloot de campuspolitie dan ook de harp aan de wilgen te hangen, waardoor de feitelijke doodsoorzaak tot vandaag tasten in het duister blijft. Zijn ouders deden in maart via *The New York Times* een laatste oproep om de feiten van die beruchte avond in 2019 aan het licht te brengen. Was het een moreel falen geweest om hulp aan te bieden aan een dronken student? Een moreel falen dat de aanwezigen van het feestje nu in de doofpot willen steken?

Gezien Cornell University een verleden heeft van zelfmoorden in de ravijnen van Ithaca, dacht de campuspolitie al te snel dat de zaak-Tzialas in datzelfde bedje ziek was. De doodsoorzaak klonk 'accidentele val van grote hoogte'. Toch zijn er eigenaardigheden, zoals de complete radiostilte bij de studentenvereniging, bijgestaan door een leger advocaten.

Cornell University heeft een verleden van zelfmoorden in de ravijnen van Ithaca

Hoewel Phi Kappa Psi stante pede een tijdelijke schorsing kreeg, sprak de campus zich pas in november – na de stopzetting van het onderzoek – voor het eerst uit over concrete straffen. Verdicht: de studentenvereniging maakte zich schuldig aan het aanmoedigen van buitensporig drinkgedrag bij eerstejaars. Sancties varieerden van een schriftelijke taak tot een schorsing van de campus en het verenigingsleven. Een jaar na het mysterieuze overlijden kon Phi Kappa Psi voorgoed de boeken sluiten als studentenvereniging.

Reuzegom 2.0?

Hoewel de slogan nu is veranderd, pakte de universiteit jarenlang uit met 'the power of 2 percent'. Terwijl slechts twee procent van de Amerikaanse bevolking 'Grieks ging', kweekte het tot wel tach-

tig procent van de Amerikaanse congresleden en rechters van het Hooggerechtshof. Voormalig president Barack Obama was de eerste president in een lange tijd die het illustere studentenleven aan zich voorbij had laten gaan.

'Cornell University gaat in de mist door allerlei zaken onder de noemer dopen te plaatsen'

[Tom*](#), Cornell-alumnus en KU Leuvenstudent

Die drijfveer hield ook de Leuvense student Sanda Dia in het achterhoofd, wanneer hij zich bij Reuzegom liet dopen. De kansen die zulke organisaties bieden, zorgen ervoor dat een elitarisme stevig in het zadel blijft zitten. In Amerika lijkt de bijwerking een soort nepotisme: leden brengen niet zozeer leiders voort, maar fokken en bestendigen het systeem.

Beide veroorzaakten een enorm internationaal persschandaal en openden opnieuw het debat rond studentendopen, vertelt Tom*, Cornell-alumnus en huidig KU Leuven-student. Toch ziet hij vooral verschillen. 'De zaak-Reuzegom is een doopincident met raciale ondertonen. Bij de zaak-Tzialas daarentegen jaagden de onverantwoorde hoeveelheden alcohol de student de dood in.'

Of het hier om een doopincident gaat, stelt hij door de vaagheid van de Amerikaanse zaak doorgaans in vraag. 'Cornell University gaat in de mist door allerlei zaken onder de noemer dopen te plaatsen. Zelfs het dragen van een borstspeld bij het toetreden van het verenigingsleven maakt er al deel van uit.'

Veel meer heldere gelijkenissen met de zaak-Reuzegom ziet Tom* bij de dood van Max Gruver, student aan Louisiana State University die met viermaal het toegestane alcoholpercentage in zijn bloed stierf na een dooprutueel van Phi

Delta Thèta. Hetzelfde noodlot sloeg toe bij de ingenieur-student Timothee Piazza aan Penn State University. In tegenstelling tot de zaak-Tzialas, zijn deze klaarblijkelijk de uitkomst van drinken onder aandrang.

Nuance en diversiteit

Tom*, zelf ook voormalig lid van een Amerikaanse studentenvereniging, benadrukt de grote verschillen tussen de verenigingen. Evenmin keurt hij de toxische subgroep aan studentenclubs waar privilege en geheimhouding het verenigingsleven doordringen, af. 'Enerzijds mag een toetreding nooit in functie staan van hogerop te geraken en anderzijds, wanneer de toelatingsprijs tot het studentenhuis te hoog is, moet er financieel worden bijgestaan.'

De aanblik van een bolwerk van klassensegregatie en rassenscheiding blijft gehandhaafd

Diversiteit binnen Amerikaanse studentenverenigingen lijkt op het eerste zicht ver zoek. Aan de afwezigheid ervan binnen het Amerikaanse verenigingsleven gaat een geschiedenis vooraf. In de jaren tachtig ontstonden daar namelijk aparte groepen voor Aziatische studenten, Latino's of studenten van Afrikaanse origine. Tot op heden geraken zij amper gemengd, waardoor de aanblik van een bolwerk van klassensegregatie en rassenscheiding blijft gehandhaafd.

Hoop voor de toekomst

De laatste tien jaar staat het dodencijfer binnen de Amerikaanse studentenclubs al op zestig en dat swingt verder de pan uit. Het vormde de katalysator voor een hernieuwd tuchtbeleid met ernstigere straffen aan zowel KU Leuven als Cornell. Daarbovenop droeg Cornell University, net zoals onze alma mater, afgelopen jaar vooral een nodige cultuurverandering in het verenigingsleven hoog in het vaandel.

'Immunititeit is van groot belang om een shift binnen de verenigingscultuur te verkrijgen'

[Tom*](#), Cornell-alumnus en KU Leuvenstudent

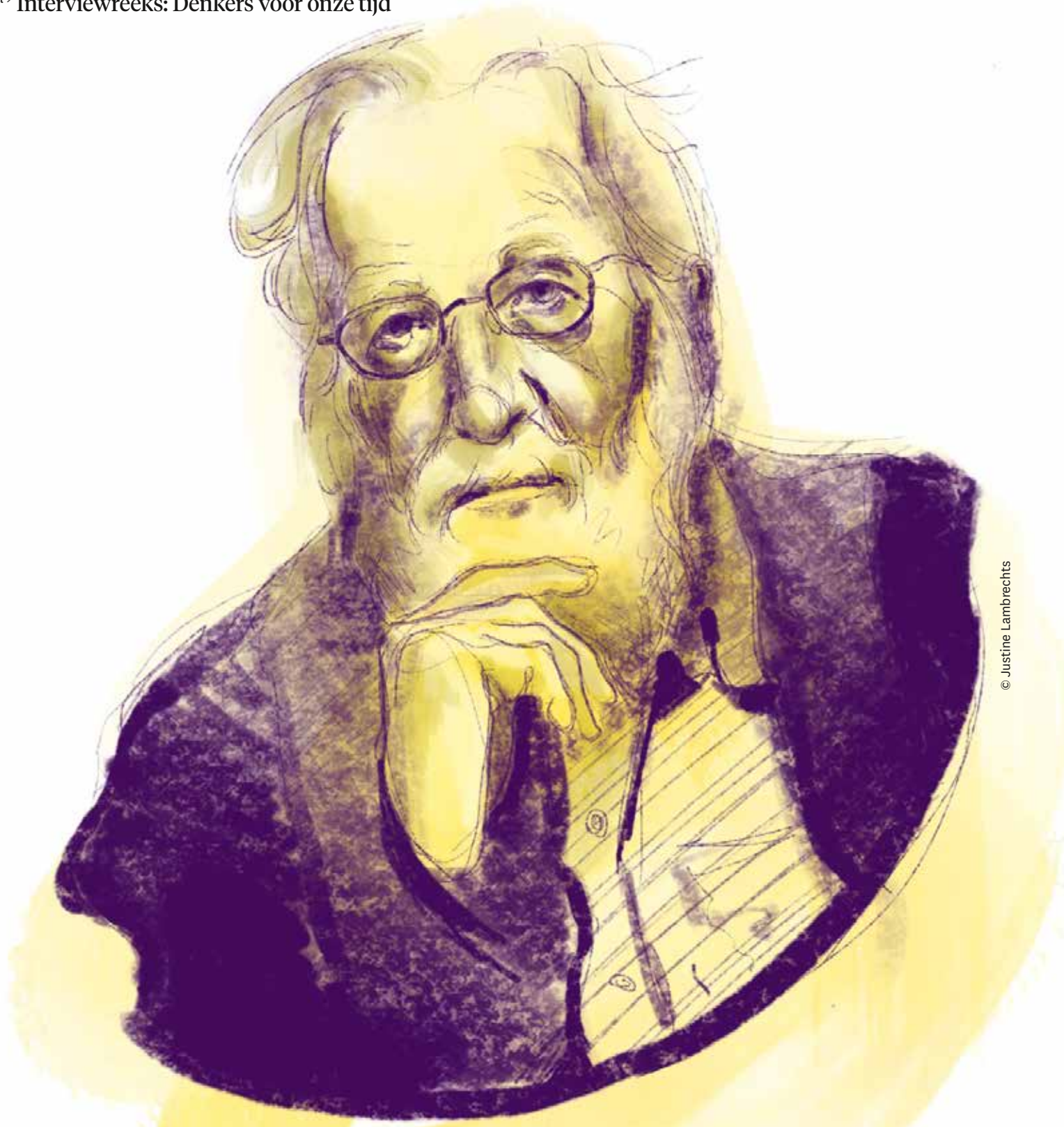
© Toon Schauvliege

De universiteit heeft een pionierspositie wat betreft preventie op zich genomen. De aanvang van elk semester houdt voor alle campusstudenten dan ook stevast een verplichte sessie rond alcohol en seksueel misbruik in. Wie in het Amerikaanse verenigingsleven stapt, krijgt er nog een extra bovenop.

Tom* ziet wel al een ommekeer naar een gezonder verenigingsleven. Enerzijds is er een toename van het aantal 'nuchtere' Amerikaanse studentenverenigingen aan Cornell en elders. Enkel een derde nuchtere partij kan dan alcohol serveren en dat buiten de studentenresidenties.

Anderzijds is de bredere implementatie van de zogenaamde Good Samaritan Law een stap in de goede richting. Aanwezige feestgangers komen, wanneer ze de hulpdiensten bellen, er zo zonder kleerscheuren vanaf. 'Die immunititeit is van groot belang om een shift binnen de verenigingscultuur te verkrijgen.' Hopelijk zal van dit alles – wanneer de activiteiten terug plaatsvinden – iets in huis komen.⊗

Tom is een gefingeerde naam.

© Justine Lambrechts

Noam Chomsky: 'Onder het neoliberale regime gaan we zeker uitsterven'

In Denkers voor onze tijd interviewen we grote geesten over actuele uitdagingen. Deze editie: filosoof en linguïst Noam Chomsky. 'Het buitenlands beleid van Biden is nog erger dan dat van Trump.'

door [Emiel Roothoof](#) en [Arne Sonck](#)

Laten we beginnen met president Joe Biden, die intussen zijn eerste 100 dagen in functie heeft gehad. Hoe beoordeelt u zijn eerste 100 dagen? Waren ze Rooseveltiaans, zoals sommige mensen zeggen, of niet echt?

Noam Chomsky: 'Ik zou moeten zeggen dat zijn prestaties op nationaal vlak respectabel zijn, beter dan ik had verwacht. We moeten de obstakels erkennen waarmee hij wordt geconfronteerd. Zo is er onverbiddelijk, honderd procent, Republikeins verzet tegen ongeveer alles. De Republikeinse Partij zet zich op dit moment in om het land onbestuurbaar te maken, de zaken zo slecht mogelijk te maken, in de hoop dat het de schuld kan geven aan de Democraten en dat ze over twee jaar en in 2024 weer aantreden.'

'Ze lijken een beetje op de oude Communistische Partij: ze zijn geen politieke partij, althans niet volgens de regels van de parlementaire politiek, en er is een Centraal Comité dat bepaalt wat te geloven en iedereen houdt zich eraan. Je kon het zien bij de stemming voor het eerste stimuleringspakket van Biden. De Republikeinen in het Congres weten heel goed dat hun kiezers deze maatregelen grotendeels steunen en in feite steunen ze ze grotendeels zelf. En toch moesten ze er honderd procent tegen stemmen.'

'Als Bidens voorstellen permanent kunnen worden gemaakt, zouden ze een groot effect hebben op de samenleving'

'Dat is binnenlands beleid. Wat het buitenlands beleid betreft, is het een ander verhaal. Ik denk dat hij het beleid van Trump voortzet, dat niet zo veel verschilt van dat van Obama. Ik vind dat heel gevaarlijk. Het zou niet mogen gebeuren.'

Waarom is zijn buitenlands beleid een voortzetting van Obama en Trump? En waarom is dat negatief?

'Ik denk dat het in sommige opzichten nog erger is. Er is één goede zaak die ik moet vermelden: Biden werd net op tijd verkozen om de laatste overblijfselen van het wapenbeheersingsregime te redden, dat Trump systematisch had afgebroken. Er was nog één stuk over: het New START-verdrag, en Biden slaagde er net op tijd in om dat te redden door al lang bestaande Russische eisen te aanvaarden om het verdrag te verlengen. Trump

zou er waarschijnlijk niet voor hebben gestemd. Maar voor het grootste deel gaat het gewoon door en soms wordt het bestaande, zeer gevaarlijke beleid uitgebreid.'

'Neem nu Iran: een belangrijk onderwerp voor ons buitenlands beleid. Trump trok zich terug uit de gezamenlijke overeenkomst, in strijd met de bevelen van de Veiligheidsraad, en legde harde sancties op, waaraan Europa zich moet houden. Dit zijn sancties voor derden. Als andere landen ze niet leuk vinden, is dat jammer. Of je volgt ze, of de Verenigde Staten halen je uit het internationale financiële systeem.'

'Zijn de heropvoedingskampen in China erger dan wat u en ik op dit moment doen in Gaza via onze overheden?'

'Biden heeft gezegd dat hij de deal opnieuw wil omarmen, maar als je naar zijn verklaringen kijkt, zegt hij dat hij het beleid van Trump voortzet. Hij zal niet terugkeren naar de oorspronkelijke overeenkomst, maar alleen akkoord gaan met onderhandelingen over een veel hardere overeenkomst. Dus de Verenigde Staten trekken zich terug uit de overeenkomst, ontmantelen het en leggen sancties op aan Iran. Nu zegt Biden: we handhaven de sancties en we houden ons eraan, totdat u akkoord gaat met een veel hardere overeenkomst. Dat is op elk niveau verkeerd.'

Verdedigers van Bidens beleid zouden opmerken dat zijn aandacht voor mensenrechten behoorlijk verschillend is. Zo noemde hij Poetin een moordenaar, erkende hij de Armeense Genocide, en erkende hij de mensenrechtenschendingen in Xinjiang ook als genocide. Is dit voor u geen belangrijk verschil?

'Het is anders, maar we moeten daar vragen over stellen. U beschouwt wat nu in Xinjiang gebeurt als genocide? Hebt u daar redenen voor?'

'Het lijkt geen twijfel dat er heel ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvinden in de heropvoedingskampen. Een miljoen mensen zijn erdoor gegaan. Er is genoeg anekdotisch bewijs dat wijst op ernstige mensenrechtenschendingen. Je kan fragmentarische rapporten lezen van Amnesty International, Human Rights Watch, enzovoort, maar als je de aanklacht van genocide overneemt, stel ik voor dat je die ook echt bekijkt en je afvraagt waar die vandaan komt. Ze gaan bijna allemaal terug tot het werk van één persoon, Adrian Zenz, een heel dubieuze bron als je zijn

werk bekijkt. Dat is erg secuur geanalyseerd: zeer twijfelachtig. Je hebt beter bewijs dan dat nodig.'

'Dus ja, zeer ernstige mensenrechtenschendingen, maar stel uzelf de simpele vraag: zijn die erger dan wat u en ik op dit moment doen in Gaza via onze overheden? Is het erger dan twee miljoen mensen opsluiten, de helft ervan kinderen, in een plaats die volgens VN-analisten binnenkort letterlijk onleefbaar wordt? Er is bijna geen drinkbaar water, rioolsystemen zijn vernietigd door bombardementen, energiesystemen zijn vernield, er is geen werk en er zijn continu aanvallen. Hebben de mensen in de heropvoedingskampen dat meegemaakt? Misschien. Maar het zou goed zijn een beetje bewijs te zien.'

'Kunnen we iets doen aan onze misdaden? Ja, we kunnen ze beëindigen. Het is veel gemakkelijker om over genocide te praten in China, waar we het ten eerste niet zeker weten, en ten tweede kunnen we er niet veel aan doen. Is het moeilijk voor Biden om te zeggen "Poetin is een moordenaar"? Nee, dat is makkelijk. Wat als hij zou zeggen: "Obama is een moordenaar"? Want wie voerde de grootste wereldwijde moordcampagne in de geschiedenis? Toen elke dinsdagochtend Obama en zijn adviseurs bij elkaar kwamen, een beetje Sint-Augustinus lasen over rechtvaardige oorlogen, en toen besloten wie ze die dag moesten vermoorden, omdat ze als een potentieel gevaar voor de Verenigde Staten werden beschouwd?'

'Wat als Biden zou zeggen: "Obama is een moordenaar"? Want wie voerde de grootste wereldwijde moordcampagne in de geschiedenis?'

'Neem wat de VN beschouwt als de ergste humanitaire crisis ter wereld: Jemen. Dat zijn wij. De VS en het Verenigd Koninkrijk leveren wapens, inlichtingen en ondersteuning aan een van de meest gewelddadige en brutale staten ter wereld, Saoedi-Arabië, om Jemen te slopen. Kunnen we er iets aan doen? Tuurlijk.'

'Dus ik moet zeggen dat er weinig verschil is tussen Biden en Trump. Het is vrijwel hetzelfde beleid, maar onder Trump was er een onnodige wreedheid aan toegevoegd: we zullen niet alleen Jemen vernietigen, maar we zullen hun beperkte middelen om te overleven wegnemen; we zullen niet alleen Gaza vernietigen, we zullen ook hun reddingslijn versperren, met het kleine beetje hulp dat er doorheen komt. Biden heeft de meer gratuite wrede elementen van de Trump-regering teruggetrokken, maar het beleid blijft bestaan.'

SPLINTER

Je bent wat je leest, wat je weet, wat je eert

De woorden 'open-minded' of woke krijg je tegenwoordig om de haverklap naar het hoofd geslingerd. Iedereen heeft ineens het licht gezien, maar niemand beseft dat het eigenlijk een fata morgana is.

door [Haike Delafontaine](#)

Ja, ergens beschouw ik mezelf wel als een ruimdenkend persoon.

Zo treed ik regelmatig met anderen in dialoog over allerhande maatschappelijke thema's. Tegengestelde opinies vormen daarbij geen obstakels voor mij. Mede door het sterk gepolariseerde klimaat waarin we allen verzeild zijn geraakt, is het wel mogelijk dat de gemoederen dan eens hoog oplaaien. Achteraf blijf ik soms worstelen met mijn frustraties over de bekrompenheid van sommige mensen.

Begrijp me niet verkeerd, ik ben tegen de tendens om 'andere' meningen af te schrijven of zelfs te censureren, enkel en alleen omdat het 'andere' meningen zijn. Zo'n ingesteldheid getuigt namelijk van even weinig nuance en openheid als de 'andere' meningen die ze in de eerste plaats bekritisieren.

Toch is het niet meer dan menselijk om snel een (foutief) oordeel klaar te hebben. Per seconde krijgen onze zintuigen een aanslag met circa 11.000.000 *bits* aan informatie te verduren, terwijl onze hersenen slechts uitgerust zijn om maximaal 40 eenheden per seconde bewust te verwerken.

Die tekorten in verwerkingscapaciteit compenseren we door middel van zogenaamde *shortcuts* of heuristieken. Die stellen ons in staat om razendsnel inschattingen te maken van de situaties waarin we verzeild raken of de personen die ons pad kruisen, op basis van onze intuïtie en de beschikbare informatie in het hier en nu.

Ze maken ons helaas ook kwetsbaar voor denkfouten of *biases*, omdat we hierdoor nu eenmaal geneigd zijn om bepaalde trekjes of gedragingen te viseren en te interpreteren op een manier dat ze consistent zijn met ons initiële oordeel. Daarom is het dan ook lastig om een mening te herzien eens die gevormd is, zelfs als we ons daarvan bewust zijn.

Dat wil niet zeggen dat *open-mindedness* een illusie of een verzinsel is. Openheid is uiteraard een mogelijk facet van iemands persoonlijkheid. Mensen die hier hoog op scoren zijn door de band genomen nieuwsgieriger, leergieriger en creatiever.

Maar zijn alle *woke spirits* wel zo ruimdenkend als ze zelf pretenderen te zijn? Of is er sprake van een angst om uit de boot te vallen? Hoe kan het ook anders? Al je vrienden lijken nu eenmaal liever woke tot in de kist, dan dat ze een of andere protestmars hebben gemist.

wel degelijk richting de verwoesting van een planeet waarop leven mogelijk is. Erger nog, we doen het bewust, wetende wat we aan het doen zijn, maar we hebben niet de politieke wil om de nodige inspanningen te leveren, inspanningen die haalbaar zijn en die meer en betere jobs tot gevolg kunnen hebben, een beter en leefbaarder leven: de dreiging van een cataclysmische catastrofe afhouden of tenminste in bedwang houden.'

De vraag is: hebben we de politieke wil om te proberen onze georganiseerde menselijke samenleving van de vernietiging te redden? Dat is de vraag die jullie generatie zal moeten beantwoorden. Mijn generatie heeft compleet gefaald. Nu is het aan jullie generatie om de puinhoop die wij hebben achtergelaten aan te pakken en te kijken of we ervoor kunnen zorgen dat onze samenleving blijft bestaan.'

We zitten nu met een wereld die sterk geglobaliseerd is, zeker op economisch vlak, maar ook digitaal. Denkt u dat deze globalisatie een internationale aanpak van klimaatverandering makkelijker of juist moeilijker maakt dan het moet zijn?

'Dat hang ervan af over welk soort globalisatie we het hebben. Wat we vandaag bedoelen met globalisatie betekent: neoliberale investeringsrechten. Onder dat regime gaan we zeker uitsterven.'

'Er is een andere vorm van globalisatie. Bijna elke arbeidersvereniging in de wereld heeft "internationaal" in zijn naam staan. Dit kan waargemaakt worden. We kunnen teruggaan naar de droom van de negentiende eeuw met arbeiders die overal ter wereld samenwerken voor het algemeen goed.'

'Dit kan op elk niveau bereikt worden. De zogenaamde vrijhandelsakkoorden hebben bijna niets met handel te maken. Ze hebben wél veel te maken met het behouden van de macht van de allerrijksten. Dit is één vorm van globalisatie. Een andere vorm kan ontwikkeld worden door werkende mensen voor wederzijdse ondersteuning en wederzijdse hulp. Wat er nu ongeveer gebeurt is een klassenstrijd op internationaal niveau dat het lot van de mensheid gaat bepalen. Het is natuurlijk een pak complexer dan dat, maar dat is de basisstructuur. En de vraag die we ons moeten stellen is: aan welke kant staan we?'

'Wanneer je beslissingen van overheden naar de markt overdraagt, open je de kraan voor alle soorten van diefstal.'

'Wanneer we terugblikken op de neoliberale programma's zien we duidelijk dat een groot stuk van de ideologie erachter erin bestond om de verantwoordelijkheid weg te halen van de regeringen en overbrachten naar onverantwoordelijke private corporaties, bedrijven die geen enkel ander doel voor ogen hebben dan zelfverrijking. Het eufemisme daarvoor is 'markten', maar daar

heeft het niets mee te maken. Het heeft alles te maken met wie de beslissingen neemt achter de schermen.'

'Wanneer je een systeem in voege hebt waar alle beslissingen worden genomen door private mogendheden die volledig onverantwoordelijk zijn en belust op geld en macht, wat zal er dan gebeuren, denk je? Mensen in het toppercientiel hebben hun geldaandeel verdubbeld van 10 naar 20 procent, een enorme som geld in bijna geen handen. Firma's hebben onder het neoliberale regime minder betaald dan de werkende klasse, een unicum in de laatste eeuw in de Verenigde Staten. En dat was maar begin van het enorme neoliberale offensief, gevoerd door de mensen die de macht hadden. Er was meer, want toen hief Reagan de belemmeringen tegen andere vormen van diefstal door bedrijven op.'

'Wanneer je beslissingen van overheden naar de markt overdraagt, open je de kraan voor alle soorten van diefstal'

'Economisten kunnen tegen zichzelf liegen door een abstract model van onbestaande markten te bestuderen en dan tegen iedereen te schreeuwen: "Dit gaat terug de goede kant op, het wordt eerlijker voor iedereen!" Ja, in hun onbestaande droomwereld. In deze wereld, wanneer je beslissingen van overheden naar de markt overdraagt, open je de kraan voor alle soorten van diefstal, waardoor je krijgt wat we nu zien.'

'Dat is wat je dan hebt: woede en wrok over de hele wereld en een vruchtbaar terrein voor demagogogen om te zeggen: "Ik zal je redden. Steek de schuld op de migranten, zwarten en nog wat andere slechte mensen. We moeten van hen af geraken en alles komt goed. Maar niet de instellingen die de schade aanrichten. We moeten geld in hun zakken blijven stoppen, terwijl we u in de rug steken." Dat is Trump, Bolsonaro, Orban – je vindt ze overal.'

'Het maakt deel uit van de wereld waarin we leven. Dit alles moet worden teruggedraaid, of in ieder geval teruggaan naar een gezonde vorm van staatskapitalisme in plaats van een woeste en brutale vorm, en dan verder gaan. Daarna is er veel vooruitgang te boeken. Dit zijn ook allemaal taken voor de huidige generatie. En er zijn stappen naartoe, maar die moeten actief worden nagestreefd.'⁹

Met medewerking van Mikhail Efimenko, Jan Debaus en Wolf France.

Lees het volledige interview op [veto.be](#).

We hebben het reeds over het gevaar van de Republikeinen gehad, die u in een recent boek 'de meest gevaarlijke politieke organisatie uit de geschiedenis' noemt. Geloof u dat er iets substantieels kan veranderen wat betreft klimaatbeleid, met een zeer nipte Democratische meerderheid in het Congres en de Senaat?

'Bij die opmerking geef ik meestal eerst aan dat het een volkomen buitensporige uitspraak is, maar vraag jezelf eens af: is het waar? Wel, volgens mij is het waar. De Republikeinse Partij is één en al ontkenning. Om diverse redenen, maar het is wel de waarheid. Onder Trump was het niet enkel ontkenning, maar ook een poging ons allemaal zo snel mogelijk in de afgrond te doen duiken. Ze denken: "Laten we het gebruik van fossiele brandstoffen maximaliseren, zelfs de meest gevaarlijke. Laten we het aantal boringen laten toenemen en laten we de regulerende instellingen, die de effecten enigszins verzachten, elimineren." Wanneer ik naar analogieën zoek in de geschiedenis, vind ik er geen, dus ik sta nog altijd achter die uitspraak.'

'Wanneer Republikeinen terug aan de macht zouden komen, kunnen we niets meer doen dan wachten op het einde'

'Wanneer ze terug aan de macht zouden komen, zou het kunnen dat we richting onomkeerbare kantelpunten gaan in de nabije toekomst. Dat betekent niet dat iedereen onmiddellijk zal sterven. Het betekent dat we een punt zullen bereiken wanneer we niets meer kunnen doen dan wachten op het einde.'

'De *Green New Deal* staat nu tenminste al op de politieke agenda. De Republikeinen hebben het volledig en ronduit verworpen vanuit het principe: "We kunnen het klimaat niet redden, we moeten het vernietigen!" De Democraten reageren vertwijfeld. Biden heeft al toegegeven dat hij een *Green New Deal* niet zal steunen. Hij heeft zelf, onder druk, een programma naar voor geschoven dat het beste is dat ooit in de VS gepresenteerd is, maar verre van voldoende is om de klimaatcrisis op te lossen.'

'Bidens plannen zijn dus een stap vooruit. Dankzij druk van onderuit zijn het de beste plannen die we ooit ergens gezien hebben. Biden heeft zich ook terug achter de Klimaatakkoorden van Parijs geschaard. Dat is een belangrijke stap, maar elke klimaatwetenschapper zal je vertellen dat de voorwaarden van het Parijs-akkoord verre van voldoende zijn. Bovendien houden landen zich niet aan de doelstellingen. We bewegen dus

Ontdek de maatschappij, begin bij de gevangenis

Een verouderd systeem, stigma's en gebrek aan transparantie. Studenten die zich als vrijwilliger inzetten in de gevangenis zien hun wereldbeeld sterk verruimen: 'Het is een verrijking van je leven'.

door [Lore Meesters](#) en [Lisa De Witte](#)

Wie denkt dat de quarantaine in maart hels was, mag zich gelukkig prijzen niet achter slot en grendel te leven. In de gevangenis van Sint-Gillis verlaten gedetineerden bijvoorbeeld bijna alleen hun cel wanneer de advocaat op bezoek komt of als ze naar de psychosociale dienst gaan. 'Voor de rest zitten ze altijd in hun cel buiten twee uur wandeling per dag en andere activiteiten. Dat maakt het heel zwaar', vertelt Sam, vrijwilliger bij de Commissie van Toezicht van de gevangenis van Sint-Gillis.

Corona heeft daar nog een schepje bovenop gedaan, benadrukt hij. 'In quarantaine moeten in een instelling zoals een gevangenis is een heel raar gegeven. In een gevangenis terechtkomen is al heel isolerend op zich. Daarbovenop nog eens in quarantaine moeten, vraagt heel veel van een mens.'

Een steentje bijdragen

Vrijwilligerswerk viel gedeeltelijk weg het voorbije jaar en dat is niet anders in de gevangenis. Ondanks de huidige situatie zijn Sam en Charlotte, die vrijwilliger is bij de gevangenis Leuven-Centraal, het erover eens dat vrijwilligerswerk in de gevangenis een impactvolle ervaring is – niet alleen om het mediabeeld te ontcrachten, maar ook om hun eigen wereldbeeld bij te stellen.

'Je ziet mensen in situaties waar verdriet en ongeluk toch wel overheersen'

[Sam, vrijwilliger bij Commissie van Toezicht Sint-Gillis](#)

Een keer per maand ging Charlotte op gesprek met gedetineerden in Leuven. 'Zij hebben waarschijnlijk een betere avond gehad. Anders zitten ze ook maar in hun cel. Ik heb dan weer veel bijgeleerd en ik wil daar ook echt iets mee doen.' De gespreksgroepen liggen voorlopig stil, maar zouden in het najaar weer opstarten.

Sam liep vorig jaar stage bij de gevangenisdirectie van Sint-Gillis, maar maakte dit jaar de overstap naar de Commissie van Toezicht. Zo'n Commissie is een extern orgaan dat controleert of de rechten van de gedetineerden gerespecteerd

worden en bemiddelt tussen directie en gedetineerden wanneer nodig. 'Beide kanten doen hun best om de situatie zo goed als mogelijk te maken, maar er zit vaak een tegenstelling tussen wat het beste zou zijn en wat in de praktijk kan. Ik probeer daar dan ook een brug tussen te vormen.'

Verroest mediabeeld

Om een correct beeld te geven van het gevangenisleven, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen een arresthuis en een strafhuis. De gevangenis van Sint-Gillis waar Sam vrijwilliger is, is zo'n arresthuis voor mensen in voorlopige hechtenis of met korte, uitgesproken straffen. Een strafhuis, zoals Leuven-Centraal, staat in voor de uitvoering van straffen – voornamelijk langere straffen.

'Het gevangenisstelsel is een traditie geworden die uitgedaagd en herbekeken moet worden'

[Sam, vrijwilliger bij Commissie van Toezicht Sint-Gillis](#)

'Zo kom je eerst in een arresthuis terecht waarbij je niet weet hoelang je daar zal zitten. De rechter plaatst je daar als voorlopige maatregel tot er een uitspraak is', legt Sam uit. Dat creëert een sfeer van onzekerheid in de arresthuizen: 'Je ziet personen die in een situatie zitten met heel weinig perspectief en situaties waarin verdriet en ongeluk toch wel overheersen.'

'In films of series wordt dat onderscheid al niet gemaakt. Je ziet dan vaak nieuwkomers die meteen in een gevangenis terechtkomen waar iemand al vijf of tien jaar zit: dat kan niet in ons systeem', verduidelijkt Sam. 'Ik ken tot hiertoe geen film of serie die een realistische weergave geeft van het Belgische model.'

Gebrek aan middelen

Zowel Sam als Charlotte stellen zich vragen bij het verouderde systeem dat ingebakken zit in onze samenleving: een persoon wordt volledig van zijn identiteit en context gestript om in een

instelling te steken waar allerhande daders samen zitten. Na een aantal jaren wordt dan geprobeerd om die persoon terug te re-integreren. 'Dat is eigenlijk best vreemd. Het is een soort traditie geworden, maar dat moet uitgedaagd en herbekeken kunnen worden', meent Sam.

'Hoe je je gevangenen behandelt, is een weerspiegeling van je maatschappij'

[Charlotte, vrijwilliger in Leuven-Centraal](#)

Een gebrek aan middelen en de grote hoeveelheid aan partijen in de gevangeniswereld maken het een complexe situatie waarvoor een volwaardig alternatief nog niet aan de orde is. 'Er is nog geen goed uitgewerkt alternatief dat van vandaag op morgen het huidige kan vervangen, waardoor mensen blijven werken in dit systeem waarvan men zich afvraagt of het wel menselijk is', vertelt Sam.

Voor het personeel is het dan ook helemaal niet zo vanzelfsprekend om alles van een leien dakje te doen verlopen, ziet Sam nu in na zijn stage en vrijwilligerswerk. Ze proberen er het beste van te maken met de middelen die ze hebben in een heel complexe instelling.

Ook Charlotte ijvert voor een herschikking van het systeem. 'Een docent vertelde ons ooit: "Je weet pas hoe goed je mensen behandelt, als je ziet hoe je de gevangenen behandelt. Hoe goed je hen behandelt, is een weerspiegeling van hoe ver je staat met je maatschappij.'"

Mensen of daders?

De werking van ons gevangenisstelsel bepaalt niet alleen het leven van gedetineerden, maar beïnvloedt ook het beeld dat we als maatschappij van hen vormen. De dikke gevangeniswanden zorgen ervoor dat buitenstaanders slechts een vaag idee hebben van wat er zich daarbinnen afspeelt.

Mensen achter slot en grendel zetten, komt eigenlijk vanuit een 'vrij katholiek idee', vertelt Sam. 'Dat idee was dat personen moesten boeten voor wat ze gedaan hadden en tot inkeer moesten komen.'

© Celine Vandeweghe

'Soms zie je dan in de media dat ze een badkamer, een tv en een playstation hebben, dat lijkt daar zalig', vertelt Charlotte. Anderzijds is er ook het eerder agressieve en ongure mediabeeld, dat ons idee over gedetineerden beïnvloedt. Beide indrukken doen geen recht aan het volledige plaatje. 'We zien alleen maar daders', klinkt het bij Charlotte.

'Het is belangrijk om gevangenen te begeleiden en niet te laten wegwijnen'

[Sam, vrijwilliger bij Commissie van Toezicht Sint-Gillis](#)

Dat beeld wordt volgens Sam versterkt door het gebrek aan differentiatie: 'Ik stel me er vragen bij dat iemand die een moord heeft gepleegd en iemand die een drugsdelict heeft begaan in dezelfde instelling terechtkomen. Dat maakt dat gedetineerd zijn op zich voor een groot stigma zorgt.'

Een luisterend oor

Verder benadrukt hij dat achter de feiten die iemand gepleegd heeft nog altijd een mens en een context zitten. 'Vaak zijn mensen die in een gevangenis terechtkomen heel kwetsbaar. Dan is het belangrijk om hen te begeleiden in plaats van hen verder te laten wegwijnen.'

Van zijn vrijwilligerswerk heeft Sam vooral geleerd dat gedetineerden vaak gewoon nood hebben aan een luisterend oor. 'Elke persoon in een gevangenis draagt het etiket "dader" of "gedetineerde". Je moet daar durven doorkijken en de persoon zelf zien. Daarvoor moet je met empathie en zonder vooroordeel naar iemand kunnen luisteren.'

Om diezelfde reden kunnen gedetineerden dan ook bij de Commissie van Toezicht met problemen of klachten terecht, zonder dat de medewerkers weten voor welke feiten ze in de instelling zitten.

Andere blik

Eén ding is voor de twee vrijwilligers zeker: binnen het huidige straf- en gevangenisstelsel zijn er nog tal van zaken die anders of beter kunnen. Er worden steeds nieuwe manieren gezocht om (ex-)gedetineerden te helpen en te begeleiden. Een mooi voorbeeld hiervan is Touché: een vzw die agressiebegeleiding aanbiedt.

'Zijn dat gedetineerden? Die zijn gewoon zoals wij'

[Charlotte, vrijwilliger in Leuven-Centraal](#)

Marjan Gryson, een van de oprichters van dit project, was te gast bij de podcast *Zwijgen is geen*

optie en vertelde daar hoe ze agressie als een sterke ziet. Voor haar toont het de wil en de energie om iets te veranderen. Ze probeert gedetineerden dan ook vooral te helpen hun toekomstdromen te verwezenlijken, in plaats van te blijven hangen bij wat ze in het verleden fout hebben gedaan.

Charlotte is ervan overtuigd dat zulke initiatieven gedetineerden een mooiere toekomst kunnen geven. Ook Sam is enthousiast, maar hij vertelt er wel bij dat niet alle gedetineerden voor dat soort projecten openstaan.

Blijven zoeken

Toch vindt hij dat we moeten blijven zoeken naar meer van dat soort initiatieven. 'Het is een mooi voorbeeld van iets wat gedetineerden kan helpen, waardoor het dan ook weer de samenleving helpt. Zo zie ik het altijd graag.'

Momenteel zorgt de gevangenismuur nog steeds voor een drastische scheiding tussen binnen en buiten. Van een systeem dat die binaire oppositie kan verzachten, is voorlopig nog geen sprake.

Toch zou een meer transparante grens volgens Charlotte niet alleen voordelig zijn voor gedetineerden zelf. Zo vertelt ze: 'Als iedereen met gedetineerden in contact zou komen, zouden ze echt verschieten. "Zijn dat gedetineerden? Die zijn gewoon zoals wij.'"

Bordspellen in Leuven: van meepleles tot dungeons

© Jan Costers

Timothy Jacobs, van spelwinkel Demo-Spel, vertelt over zijn liefelingsbordspellen. Vijf categorieën met elk een favoriet.

door [Jan Costers](#)

Uitbater Robin Jehaes van Demo-Spel passeerde niet langs start en moest zijn beurt overslaan door een coronaquarantaine. Maar met medewerker Timothy Jacobs hebben we een waardige tweede speler gevonden voor onze zoektocht naar vijf favoriete bordspellen. De jongste mag uiteraard beginnen.

Jeugd liefde: *Lionheart*

'*Lionheart* is een spel uit 1997 – ik ben zelf 30 – en een van mijn eerste introducties bij zowel bordspellen als miniatures, een combodeal eigenlijk. Het is een rudimentair spel, maar heel rechtdoorzee. Je hebt elk een leger dat je tegen het andere laat vechten door dobbelstenen te werpen. Ik heb dat héél veel met mijn broer gespeeld, waardoor het ook wat nostalgie oproept. Als ik het zie passeren in onze tweedehandsafdeling maakt het mij erg blij. Dan denk ik bij mezelf: dat is een goed spel!' (*lacht*)'

Laatste ontdekking: *New York Zoo*

'Dat zou *New York Zoo* moeten zijn. Dat is nog maar vandaag binnengekomen, en ik ging dat na mijn shift meenemen om thuis met mijn vrouw te spelen. (*lacht*) Het is een spel van Uwe Rosenberg, een van de namen die in de bordspelgemeenschap een positieve indruk heeft achtergelaten. Hij heeft ook *Agricola* gemaakt, een van de eerste worker placement games (*spellen waarbij je tokens op verschillende stations kan plaatsen, red.*). *New York Zoo* is een tile laying game die er fantastisch uitziet qua artwork, en heel simpel is om te spelen. Kwaliteitsvol én mooi!'

Klassieker: *Carcassonne*

'Sowieso *Carcassonne*. Dat is een spel dat al bijna twintig jaar bestaat, en ondertussen enorm veel uitbreidingen heeft. Ook *Carcassonne* is een tile laying game, waarbij je met je meepleles (*gestileerde menselijke speelfiguurtjes, red.*) wegen en steden moet maken. Je begint met een starttegeltje, waar je dan telkens andere tegels bijlegt. Je kan

het eindeloos spelen, en op het einde van elk spel heb je ook een volledig andere map gemaakt, die visueel ook heel aangenaam is. Het is mijn go-to game omdat het een classic is, maar toch ook tijdloos. Over veertig jaar kan ik dat nog altijd spelen. Fantastisch gewoon!' (*lacht*)'

Ondergewaardeerde parel: *Isis & Osiris*

'Een van de betere spellen is *Isis & Osiris*. Heel simplistisch: je hebt een bord en je hebt tegels. Elke beurt leg je tegels zonder dat je toont welke puntenwaarde ze hebben – die zowel positief als negatief kunnen zijn. Dan leg je tegels bij om de waarden te verhogen of net te verlagen. Het is één grote psychologisch spelletje, waarbij je elkaar begint te doorgronden en probeert in te schatten. Je moet ook altijd een keuze maken: ofwel leg je een tegel, ofwel leg je een van je mannetjes neer. Je kan het ook gemakkelijk drie of vier keer spelen op een kwartier. Ik speel dat ook heel graag met mijn vrouw, en die maakt mij elke keer af omdat ze mij beter kan lezen dan ik haar. Dan denk ik ook elke keer: damn. (*lacht*)'

Onverwachte coup de foudre: *Clank*

'*Clank*. Dat is een deck building game met als essentie de buit stelen van de tiran in de dungeon – in dit geval een draak. Ik had dat ergens gekocht op een spellenbeurs, en toen ik het speelde... *I fell in love*. Dat is gemakkelijk een van de beste spellen die ik ooit heb gespeeld. Het combineert prachtige artwork en geweldige spelmechanismen en de simpliciteit die het bord je geeft is geweldig. Het is de bedoeling dat je de dungeon op tijd uitraakt, want als je te lang beneden blijft, doodt de draak je en heb je geen punten. Daar heb ik ook alle uitbreidingen en promo's van – dat heeft me al heel wat geld gekost. (*lacht*) Recent hebben ze ook een legacy-versie van het spel gemaakt, waarbij je stickers moet plakken en dingen scheuren en je een eigen verhaal geeft aan al een geweldig spel. Dat was prachtig gewoon!'

Liefelingen

Nu corona grote delen van het culturele leven lam legt, blijven cultuurwinkels overeind als bakens van licht. De reeks 'Liefelingen' zet de helden van achter het uitstaalraam op de voorgrond en vraagt naar de eigen liefelingen uit hun vakgebied.

© Jan Costers

Studenten van uiteenlopende faculteiten zouden standaardpakket kunnen opnemen

Brede kunstenminor in de maak

Er wordt nagedacht over een brede minor in de kunsten. LUCA School of Arts en de KU Leuven slaan de handen nog iets inniger in elkaar.

door [Joanna Wils](#)

Er bloeit iets tussen de KU Leuven en LUCA School of Arts. Er wordt namelijk gewerkt aan een minor in de kunsten, waardoor studenten van verschillende faculteiten de optie zouden krijgen om een gestandaardiseerd pakket aan kunstvakken op te nemen.

Een gemengde werkgroep met vertegenwoordigers van LUCA en KU Leuven werkt aan de verschillende implementatiestappen. Het is nog een *work in progress* – de minor is nog niet voor volgend jaar – maar langs beide zijden is er veel enthousiasme voor het project. Het is de ambitie om de minor op termijn universiteitsbreed uit te rollen.

Geen extra diploma

De combinatie heeft niet tot doel om tot twee diploma's te leiden. Algemeen directeur van LUCA Simon Van Damme: 'Het is vooral de bedoeling om aan een interesse tegemoet te komen.'

'Het is vooral de bedoeling om aan een interesse tegemoet te komen'

[Simon Van Damme](#), algemeen directeur LUCA

Voor zogenoemde 'dubbeltalenten', studenten die verschillende richtingen willen combineren, vormt deze minor dus niet de oplossing.

'Een kleine groep studenten probeert vandaag twee richtingen te combineren, bijvoorbeeld door een programma te spreiden, maar dat is niet te vergelijken met een minor', licht Van Damme toe. Of studenten voor de minor zullen kunnen kiezen in de bachelor- of masterfase, is nog niet duidelijk.

In kinderschoenen

Ook op andere vlakken staat het idee nog in zijn kinderschoenen; nog lang niet alle vragen zijn weggewerkt. Van Damme legt uit: 'Enerzijds moet er in de huidige curricula een venster gecreëerd worden om in te bouwen.' Dat is niet gemakkelijk aangezien richtingen niet zomaar vakken kunnen wegnippen zonder dat de samenhang daarmee in gedrang komt.

'Vakken LUCA vormen een praktijkgerichte aanvulling op ons aanbod'

[Liesbet Heyvaert](#), vicedecaan onderwijs faculteit Letteren

'Anderzijds moet er ook een interessant keuzepakket worden samengesteld.' Dat laatste is om dezelfde reden niet evident: ook de kunstvakken maken deel uit van een groter geheel, en moeten buiten die omkaderende context zinvol blijven. 'Met een klein aantal studiepunten moet een haalbaar, interessant pakket worden samengesteld.'

Geschiedenis van samenwerking

Die intense samenwerking komt niet uit de lucht gevallen. Van Damme: 'LUCA werkt al twintig jaar nauw samen met de KU Leuven. Vorig jaar zijn we gestart met het artistiek onderzoek samen te brengen in een nieuwe, geassocieerde faculteit, en daaruit groeide het idee dat er ook potentieel in zat voor studenten.'

Op niveau van opleidingsonderdelen bestaat er al een kruisbestuiving. Studenten muziektherapie vinden aansluiting bij richtingen als genees-

door [Jolien Vandoorne](#)

Hoewel een blokperiode al ergens om de hoek loert, is het nog steeds hoog tijd voor een portie cultuur. Een selectie waarvoor je niet ver reizen moet.

Hangar, 19 mei, vanop het dak van OPEK Leuven, 20.00u

Stel je voor: je zit vast, ingesneeuwd in een loods met twee anderen. Wat heb je gemeen met elkaar? Weinig, zelfs niet eens een taal. Stuntelige dialogen worden na dagen eerder monologen van verzonken gedachten. Behalve een kist met vliegtuigmodelletjes en borrelnootjes is er niets. *Hangar* presenteert de ondenkbare wereld zonder prikkels, keuzes of verantwoordelijkheden en laat hiervan de schoonheid en tegelijk de waanzin zien. De acteurs spelen dan vanop het dak van OPEK over Leuven. In de omtrek van één kilometer kan je klank ontvangen via 90.1 FM op je nostalgische transistorradio. Haal voordien het tekstboek op, anders dwaal je weg wanneer er ook Italiaans of Farsi door de stereo klinkt.

10 euro

Reconsidering Club Spaces, Podcast

Voor wie nachtelijke escapades te veel mist, is er één kleine troost in podcastvorm. Nu de clubs dicht zijn, is het tijd om die volledig te heruitvinden, dachten enkele studenten Culturele Studies. In samenwerking met Nachtplan brachten zij een drieledige podcast uit. LGBTQ-personen zijn ondervetegenwoordigd in het Leuvense nachtleven. Hoe kan de nieuwe Leuvense club van begin af aan inclusief en divers zijn? Dat en nog veel andere thema's als clubcommunity en clubinrichting komen aan bod, allemaal gebracht door Leuvense stemmen.

Gratis

Showcase emerging Sounds 2021, 12 tot 16 mei

Maak kennis met de volgende generatie geluidskunstenaars van Belgische bodem. Door zich langs het werk van Dominique 't Jolle te

bewegen, waant het publiek zich in het hoofd van iemand met oorsuizingen. Of nog: in de installatie van Arzu Saglam beweeg je je tussenin uitbarstende vulkanen, door middel van beeld, geluid en tekst. Als onderdeel van de expositie houdt STUK ook twee live optredens op het binnenplein op 14 mei. Experimenteel muzikant Beyt Al Tapes klimt dan op zijn koersfiets voor een repetitieve performance waarin hij fysiek tot het uiterste gaat.

4 euro met cultuurkaart

TRES Expo, OPEK Leuven

Hoe verschillend zou werk van een artiest zijn als ook kinderen kunstenaars werden? TRES is een project waarbij kinderen en jongeren aan de slag gingen om samen een staaltje kunst neer te zetten. Van metaalconstructies over dans tot schilderen. Een unieke reis aan interactie, over alle kunst disciplines heen.

Gratis van van 1 tot 16 mei op elke woensdag, zaterdag en zondag van 14 tot 19 uur. Een tijdslot reserveren is verplicht.

Leuvense Universitair Koor (LUK), 14 mei vanaf 22 uur

Hoewel een vijftiende bijeenkomst van de universiteitskoren in Braga, Portugal er dit jaar niet in zat, is een uniek meerstemmig geschenk via je computer een waardige vervanger. Het studentenchor uit Porto komt wel afgezakt naar de Portugese universiteit, onze collega's van LUK nemen deel vanuit België. Een laatste toevoeging komt van studenten uit Tokio, daar wordt slaap vervangen door harmonieën vroeg in de ochtend. Onder de spitsbogen van de middeleeuwse zaal weerklinkt een waar repertorium. Waan je even in de tijd van Vivaldi en volg live mee via de pagina van het universiteitschor van Braga.

Gratis

#Tussenderegels, Podcast

Zonder schuldgevoel even afwijken van de les recht, het kan. In #Tussenderegels nodigen postdoctoraal onderzoeker in de rechten Sofie Royer en advocaat Renaud Vercaemst een gast uit die een wetsartikel meebrengt. Geen saaie uitleg: met markante verhalen en intrigerende anekdotes brengen zij de stoffige wetboeken tot leven. Laatst kwam procureur Ine Wymerch haar opmerkelijk verhaal brengen. Hoe een wetsartikel een coldcase van wel 30 jaar lang werd.

Via Spotify te beluisteren

© Alma Schurmans

kunde of psychologie, en omgekeerd nemen studenten in educatieve masters aan de universiteit ook vakken op aan LUCA.

Anderhalf jaar geleden zijn er gesprekken gestart tussen de letterenfaculteit en LUCA. Vicedecaan onderwijs aan de faculteit Letteren Liesbet Heyvaert vertelt: 'We hebben kunstvakken ingebed in onze programma's zodat studenten er ook toegang tot zouden krijgen.' Dat gebeurde in keuzeblokken van twee masteropleidingen, de master kunstwetenschappen en de master culturele studies. 'Door corona hebben dit jaar maar enkele studenten de vakken kunnen opnemen, maar het kader is nu wel gecreëerd.'

'Met een klein aantal studiepunten moet een haalbaar, interessant pakket worden samengesteld'

Simon Van Damme, algemeen directeur LUCA

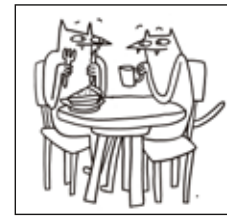
Na die wederzijdse openstelling voor studenten, is standaardisering nu dus de volgende stap. Er wordt gezocht naar een artistiek standaardpakket, een soort basiscursus, die interessant is voor elke student. Voordeel zou de standaardisering zijn, waardoor studenten niet meer zelf op zoek moeten gaan naar mogelijke combinaties.

Standaardisering, maar geen perfectie

Garanties voor perfect passende uur- en examenroosters zijn er niet, maar er zal wel gestreefd worden naar een studentvriendelijk model. Van Damme: 'Zodra combinaties openstaan voor studenten uit verschillende richtingen, zal het organisatorisch nooit perfect zijn voor al die studenten: dat is de eigenheid van een flexibel curriculum.'

Wel zal geprobeerd worden om zo snel mogelijk transparantie te bieden zodat studenten zelf kunnen bepalen of de minor voor hen haalbaar is. Niet enkel overlappende uren, maar ook spreiding over verschillende campussen kan de haalbaarheid parten spelen. 'We zien wel dat studenten bereid zijn de verplaatsing te maken voor een interessant aanbod', nuanceert Van Damme.

Enthousiasme wordt alvast verwacht. 'We hebben al interesse gemerkt bij de studenten voor de vakken uit LUCA', vertelt Heyvaert. 'Ze vormen een meer praktijkgerichte aanvulling op ons aanbod.'

VETO'S KOFFIEHUISJE

SJARELS CRYPTO

1.		12				18			11		6						
2.		6			8		15					8					
3.				5		6					8		11				
4.	4		3				14										
5.		2				16											
6.							1			5							
7.					8		10			5							
8.			1	10	6		2			18				4			
9.					3		4			13							
10.				9						1	8			11			
11.	16	17			2	18					9			11			
12.	3			13				14				1	1				14
13.			9	6	14						1						
14.							7				12		15				
15.						8					17			4			
16.			2	13						7		5					

1. Illusie van Sergio & Geena (12)
 2. 'Als Morpheus conservatie is, is...'
 3. Dat is een kleine gevangenis (9)
 4. Opnieuw controleren (11)
 5. Giftige onwaarheid (6)
 6. Zingende granen (5)
 7. Deze studentenstad vind je in een oester (6)
 8. Liefhebber van schilderijen (Antw.) (12)
 9. 'Jij komt helemaal van Betlehem? Dat is...'
 10. Uitpakken van een geschenk (12)
 11. Katten in het oog houden (Fr-Eng.) (14)
 12. Toestemming voor sekswerk (17)
 13. 'Kijk jij boven voor mijn sleutel, ik zal...'
 14. Oostangst (9)
 15. Bordspel van Richard (Eng.) (9)
 16. Weg naar iemands hart (7)

Oplossingen van vorige editie: 1. Peritekst, 2. Kiespersoon, 3. Kwyttschelden, 4. Atheïst, 5. Rector, 6. Op De Beeck, 7. Memorandum, 8. Bitterzoet, 9. Arabische, 10. Turner, 11. Kottenmarkt

Vraag van de week: 'Tytgat of Sels?'

45% Tytgat 55% Sels

'Tytgat of Sels?', dat was de inzet van een week lang facultaire congressen aan de KU Leuven. Instagrammend Leuven koos alvast voor huidig rector Sels. Die een kleine meerderheid haalt boven tegenkandidaat Jan Tytgat.

Tytat is met 92 op 203 stemmen wel niet ver verwijderd van de overwinning. Afwachten dus of Sels net als in 2017 het pleit wint bij de studenten.

Zelf ook meestemmen? Volg ons op Instagram via de QR-code.

Videogame zet dementerende ouderen aan tot beweging

Al langer is bekend dat muziek de symptomen van dementie kan verlichten. Een studie van de Leuvense onderzoeker Nathalie Swinnen en ETH Zürich suggereert dat dit ook geldt voor videospelletjes.

door [Justin Vandenbossche](#)

De effecten van dementie kunnen zowel op farmaceutische als non-farmaceutisch vlak verlicht worden. Dat tweede kan bestaan uit onder andere beweging, wat laagdrempelig is, maar tegelijkertijd niet iedereen aanspreekt.

Een groep onderzoekers van de KU Leuven werkte samen met Dividat, een onderdeel van de Eidgenössische Technische Hochschule in Zürich dat zich focust op de revalidatie van ouderen, om te kijken welk effect *Senso* heeft op bejaarde mensen. *Senso* is een spel dat de onderzoekers ontwierpen en *Dividat* produceerde ter ondersteuning van dementerenden.

Woonzorgcentrum De Wingerd en het Universitair Psychiatrisch Centrum Z.org van de KU Leuven faciliteerden de locaties waar de studie plaatsvond.

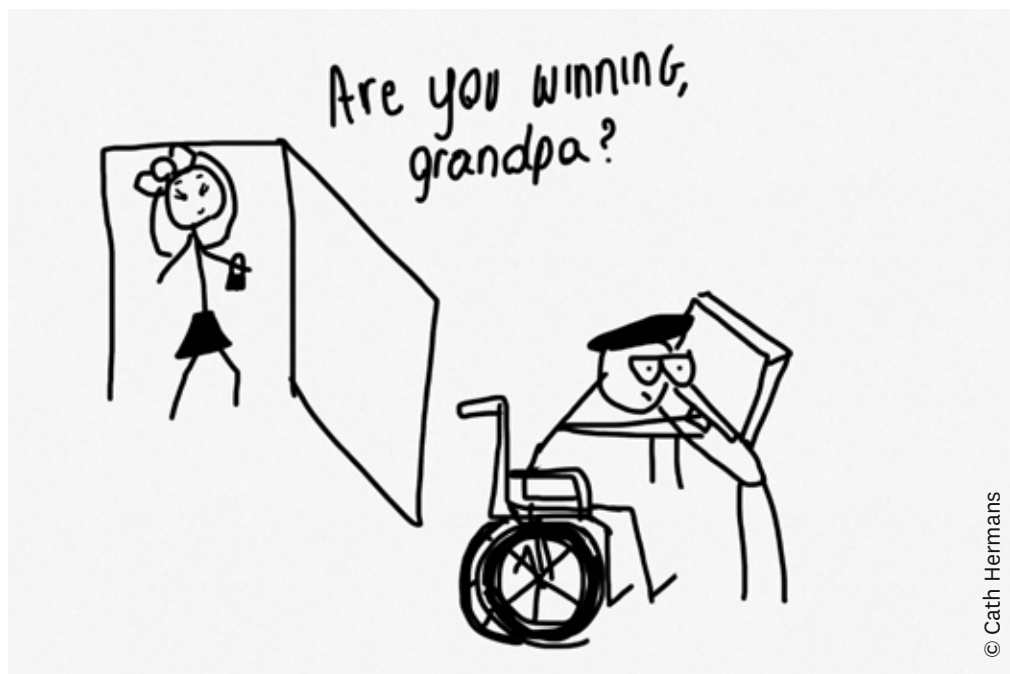
Bewegend gamen

Het videospel is vergelijkbaar met *Dance Dance Revolution*, een bekend dansspel waarbij je punten scoort door op de maat van de muziek op de juiste pijltjes te stappen. Spelen als *Dance Dance Revolution* en *Senso* vallen onder de categorie *exergame*, games waarbij beweging noodzakelijk is.

Senso bestaat uit een scherm en een stapplaat. Deze stapplaat is in vier vlakken onderverdeeld, die corresponderen met vier stippen – of andere afbeeldingen – op het scherm. Wanneer een van de stippen oplicht, is het de bedoeling dat men op het juiste vlak stapt. Hier moeten de spelers dus bewegen om de juiste stip te activeren en zo verder te komen in het spel.

De game is simpel op audiovisueel vlak, om ervoor te zorgen dat er weinig afleiding is

Iedere keer als de speler een juiste stip weet te raken, zal het spel versnellen. Dan is er logischerwijs ook meer aanspraak op de conditie van de speler. Dit stimuleert de plasticiteit (*het vermogen van het brein om een bepaald hersengebied voor verschillende functies in te zetten, red.*) van de hersenen. Gezien de leeftijd van de deelnemers

zijn er steunen voorzien waaraan men zich kan vasthouden.

Op audiovisueel vlak is de game simpel om ervoor te zorgen dat er weinig afleidende of verwarrende prikkels zijn. Door het spelen van *Senso* trainen dementerenden hun cognitieve vaardigheden, namelijk hun aandacht, concentratie, geheugen en oriëntatie.

Uit bestaand onderzoek is reeds gebleken dat het moeilijk is om ouderen te motiveren om te bewegen. Ook Swinnen, die werkt op de afdeling ouderenpsychiatrie van het Universitair Psychiatrisch Centrum in Kortenberg, merkt dat ouderen vaak niet bijster enthousiast zijn. Zelfs als ze de uitnodiging krijgen, wordt dit vaak afgeslagen. Toch vindt ze het belangrijk dat we daar respect voor hebben en niet te hard aandringen.

Senso heeft positief effect

Met deze nieuwe manier van bewegen merken de bezoekers dat de bejaarden gemotiveerder waren om al bewegend te spelen. Hetgeen weer bijdraagt aan de toename van motorische vaardigheden en het geheugen.

Daarbovenop blijkt het een positief effect te hebben op depressie. *Senso* oefent namelijk niet alleen op de eigen gemoedstoestand, maar ook op de sociale omgeving een positieve invloed uit.

Swinnen vergeleek de bevindingen van een groep die het spel acht weken gespeeld heeft met een schaal die de symptomen van depressie probeert te vatten. 'Op dit moment zijn er nog niet voldoende studies om conclusies te kunnen trekken', vertelt Swinnen. 'Maar we weten wel dat het belangrijk is om dit verder te exploreren.'

Senso stimuleert niet enkel de eigen gemoedstoestand, maar heeft ook een positieve invloed op de sociale omgeving

Swinnen was de eerste die onderzoek deed naar het effect van *Senso* op ouderen. Door haar werk had ze een doelgroep tot haar beschikking en dankzij de beurs van het Koning Boudewijnfonds, die binnengehaald werd door haar promotor professor Vancampfort, kon ze aan de slag.⦿

Tweede generatie Vlaamse hersenscanners opent nieuwe deuren

Een samenwerking tussen onderzoeksinstituten, waaronder twee Leuvense, produceert nieuwe technologie waarmee neuronen maandenlang gemeten kunnen worden.

door [Sjerenó Cörvers](#)

Neuropixel 2.0 is de naam van de hersensonde. De eerste versie, Neuropixel 1.0, stamt uit 2017 en bleek een groot succes: inmiddels wordt deze generatie hersensondes in 400 laboratoria over de hele wereld gebruikt om hersenen te scannen.

Neuronen communiceren met elkaar door elektrische signalen. Neuropixel vangt deze signalen op om zo de communicatie tussen neuronen in beeld te brengen. Hiermee kunnen artsen of onderzoekers metingen doen en deze gebruiken voor neurologisch onderzoek of diagnostiek.

'In feite is dit model een miniatuurversie van de eerste generatie'

[Sebastian Haesler](#), *hoofdonderzoeker NERF*

Neuropixel bestaat in feite uit twee delen: een naald en een *baseplate*. De naald vangt de elektrische signalen van de neuronen op. De *baseplate* converteert de signalen die de naald registreert en verwerkt deze tot een signaal dat door een kabel kan.

Schaalverkleining

Deze nieuwe generatie is een stuk kleiner dan de eerste. Een derde kleiner om precies te zijn: 'In feite is dit model een miniatuurversie van de eerste generatie, die het makkelijk maakt om de sondes te gebruiken om muizenbreinen te meten', vertelt Sebastian Haesler, hoofdonderzoeker van NeuroElectronics Research Flanders (NERF).

De schaalverkleining opent de mogelijkheid om individuele neuronen te volgen, maandenlang indien nodig. Al zal het feit dat het systeem (nog) niet draadloos werkt het maandenlang meten van neuronen voor nu nog in de weg zitten. Dit moet het vermaarde vakblad *Science* ook opgevallen zijn, gezien zij de paper van het onderzoeksconsortium publiceerden.

De Neuropixel 2.0 kan meer neuronen tegelijk lezen dan zijn voorganger, wat ook een vooruitgang is.

Ontwikkeling

Om de Neuropixel 2.0 te ontwikkelen werkte NERF uit Leuven samen in een consortium van wetenschappers verspreid over Europese universiteiten: University College London, Norwegian University for Science and Technology en het Champalimaud Center for the Unknown uit Portugal.

De productie hebben zij uit handen gegeven aan een Leuvense instituut, namelijk Imec, een bekend onderzoekscentrum voor minuscule elektronica en digitale technologie.

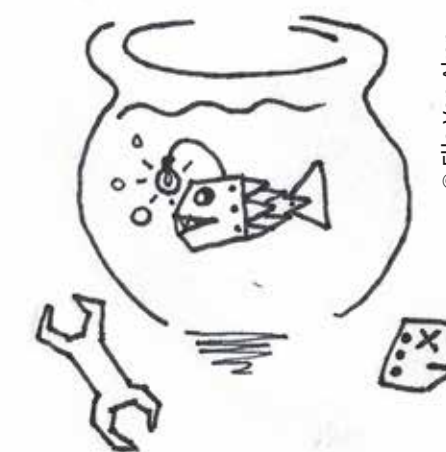
We moeten nu niet denken dat we er allemaal een kunnen bestellen en Neuropixel-spelavonden met vrienden kunnen organiseren, ook niet bij afwezigheid van coronamaatregelen. Haesler temperd namelijk de verwachtingen: 'De eindgebruiker die wij voor ogen hebben is een onderzoeker of arts, geen particulieren.'

Huidige en toekomstige toepassingen

met welk doel ontwikkelt het consortium dan zulke probes en waarom slaan deze zo aan? In eerste instantie zullen de sondes ingezet worden bij neurologisch onderzoek en medische diagnostiek. Het project dus niet enkel gedreven door nieuwsgierigheid, maar ook pragmatiek.

'Zo kan een arts bijvoorbeeld zien waar een epileptische aanval begint in het brein. Of de informatie gebruiken om dat exacte stukje brein te behandelen zonder de rest te beschadigen', zegt Haesler.

Een meer nieuwsgierigheidsgedreven toepassing van de sonde is bijvoorbeeld dat we door neuronen te meten een beter inzicht krijgen in hoe het brein berekeningen doet.

Maar ook dit kan praktische toepassingen hebben, zegt Haesler. 'Hersenziekten zijn een enorm duur probleem dat veel leed veroorzaakt. Door beter te begrijpen hoe het brein functioneert, kunnen we ook beter ziektes behandelen.'

'Door beter te begrijpen hoe het brein functioneert, kunnen we ook beter ziektes behandelen'

[Sebastian Haesler](#), *hoofdonderzoeker NERF*

Als we de headphones met toekomstmuziek opzetten blijkt er wellicht nog veel meer mogelijk. 'Misschien zou een specifiek hersengebied gestimuleerd kunnen worden om de oorzaak van depressie aan te pakken, of verlamming te genezen', legt Haesler uit.

Nog futuristischer is de mogelijke toepassing om via het brein een zorgrobot aan te sturen. Dit zou gebeuren door een iets andere, maar vergelijkbare, technologie genaamd Brain-Machine-Interfaces (BMI) waar *Veto* al eerder over berichtte.⦿

Beeldpagina: Student in beeld

Throughout the years of making photographic work, I started to question the things that I was doing more often. "Identity", however broad the word may be, became a central point of my research. How can people be themselves in a world that is, in itself, already so alienated from its original meaning?

It's this 'alienation' that truly fascinates me. Either, as a key element transcribed into my work, or as the way I look at photography and video in general. I see 'alienation' as this floating thing between two dimensions: reality and fiction. If something floats, it never really stays in one place, it moves from one to another, and that's an aspect I like to explore/play with while working. Most of the time there is not one clear meaning behind my work. There is something lurking, but with a certain fuzziness. You can't see or name it clearly, but you might look in its direction.

I tend to create images and stories that could be described as campy, extreme, nonsensical or/and feminist. I like to call them: radiations of absurdly and chaotically cursed atmospheres. This particular side of my work could be linked with my overall tendency to overthink everything to the point of not being able to distinct sense from non sense. After a good session of overthinking, my thinking becomes one big scrambled egg and that's maybe the reason why I love the style of camp so much, because it just makes me think of myself in a certain way. Humor is a main element of how I process my surroundings, so that's probably why I rely on it. On the other hand, I also have projects in which there is a directness, 'cleanliness' or severity instead of humor. Sometimes there happen to be crossovers between the two sides.

— Natalia Majchrzak

WIL JIJ DE TOEKOMST VERANDEREN MET IDEEËN?

VOEG PIP TOE AAN JE CURRICULUM

WWW.KULEUVEN.BE/PIP

Product Innovation Project (PiP) is een opleidingsonderdeel, in welke je samen met een interdisciplinair team van studenten over de hele universiteit samenwerkt aan een echte challenge van een interessant bedrijf.

Durf **JJ** de uitdaging aan te gaan?

- ✓ **Ultra-praktische** team ervaring
- ✓ Los een **(maatschapelijk) probleem** op
- ✓ Ontvang **ECTS credits**
- ✓ **Bouw** een innovatieve oplossing